

T.C

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEK OKULU ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEM
ÇÖZME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

Hazırlayan

Enes OĞUZ

Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı

Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

KARAMAN-2023

T.C

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEK OKULU ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEM
ÇÖZME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

Hazırlayan

Enes OĞUZ

Beden Eğitimi Ve Spor Ana Bilim Dalı

Beden Eğitimi Ve Spor Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman

Doç. Dr. Oruç Ali UĞUR

KARAMAN-2023

ENSTİTÜ TEZ ONAY FORMU

ÖNSÖZ

Yüksek lisans eğitimimde ve tezimin hazırlanması sürecinde her türlü bilgisini, tecrübesini ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, çalışmalarımda bana yol gösterip yardımcı olan, beni her zaman motive eden ve destekleyen danışmanım Sayın Doç. Dr. Oruç Ali UĞUR' a teşekkürü borç bilirim. Yüksek lisans eğitimim ve çalışmalarımın her aşamasında beni yalnız bırakmayan, her zaman arkamda duran ve desteğini esirgemeyen eşim Taybe Nur OĞUZ, sevgili anne ve babam Hatice OĞUZ, Polat OĞUZ' a kardeşlerim Gözde OĞUZ ve Anıl OĞUZ' a çok teşekkür ederim.

ÖZET

Araştırmanın amacı Beden eğitimi ve spor yüksek okulunda öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerini ortaya koymaktır. Bu araştırmanın modeli tarama modeli şeklinde gerçekleştirilen betimsel bir çalışmadır. Bu araştırmanın çalışma evrenini Mardin Artuklu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu 2022-2023 yılı güz döneminde öğrenim gören lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Mardin Artuklu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulunda öğrenim gören lisans öğrencilerinden Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören, random yöntemle belirlenen 380 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ve Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen Problem Çözme Becerileri Ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmada verilerin dağılımı incelenmiştir. Çalışma grubundan elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek amacıyla Skewness ve Kurtosis değerlerine bakılmıştır. Skewness değeri .798 ile .125 arasında Kurtosis değeri ise -.252 ile .250 arasında değiştiği gözlenmiştir. Kurtosis ve Skewness değerleri -1.5 ile +1.5 olduğu zaman normal dağılım olduğu kabul edilmektedir. Bu nedenle araştırmada parametrik testler kullanılmıştır. İki bağımsız grup ortalamalarını karşılaştırmak amacıyla T testi kullanılmıştır. Üç veya daha fazla sayıda grubun ortalamaları arasındaki farklılığın anlamlılığını test amacıyla kullanılan parametrik yöntem olan Anova testi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan Problem Çözme Envanterinin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı 0,87 olarak hesaplanmıştır.

Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlara göre beden eğitimi ve spor yüksek okulunda öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerileriyle, ilgilendikleri spor dalları, cinsiyet, düzenli spor yapma değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p>0,05$). Problem çözme becerileriyle, cinsiyet ve bölüm değişkenlerinin birlikte anlamlı farklılıklar meydana getirmiştir. Anlamlı farklılık kadınlarda antrenörlük eğitimi bölümünde, erkelerde spor yöneticiliği bölümündedir ($p<0,05$).

Anahtar sözcükler: Beden Eğitimi, Spor, Problem, Problem Çözme

ABSTRACT

The aim of the research is to reveal problem solving after seeing physical education and sports in higher education. This is a descriptive study by considering the initiation model as a screening model. This arrest study house includes the undergraduate contents of Mardin Artuklu University School of Physical Education and Sports in the fall semester of 2022-2023. The sample of the research consists of 380 students who were randomly opened from the undergraduate students of Mardin Artuklu University School of Physical Education and Sports, who closed the Physical Education and Sports Teaching, Sports Management and Coaching Education. Personal information formula and Problem Solving Skills Scale taken by Heppner and Petersen (1982) were used as data collection tools.

In the study, the distribution of the data was examined. Skewness and Kurtosis values were examined in order to test whether the data obtained from the study group showed a normal distribution. It was observed that the Skewness value ranged between .798 and .125, and the Kurtosis value varied between .252 and .250. When Kurtosis and Skewness values are between -1.5 and +1.5, it is considered to be a normal distribution. Therefore, parametric tests were used in the study. T test was used to compare the means of two independent groups. Anova test, which is the parametric method used to test the significance of the difference between the means of three or more groups, was used. The Cronbach's Alpha reliability coefficient of the Problem Solving Inventory used in the study was calculated as 0.87.

According to the results obtained at the end of the study, no evaluation criterion was found between the problem-solving skills of children studying in higher education, physical education and sports, age groups, sports branches they are interested in, gender, regular sports ($p>0.05$). Creatures formed by problem drawings, co-shaping gender and department variables. In a significant variety, the section of coaching education for women is the section for sports management for men ($p<0.05$).

Keywords: Problem, Problem Solving, Problem Solving Skill

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar LİSTESİ	vii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
1.GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı.....	2
1.2. Araştırmanın Önemi	2
1.3. Problem	3
1.3.1. Alt Problemler.....	3
1.4. Varsayımlar (Sayıtlar)	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Hipotezler	4
İKİNCİ BÖLÜM	6
2.GENEL BİLGİLER.....	6
2.1. Beden Eğitimi ve Spor Kavramı.....	6
2.2. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi.....	7
2.3.Beden Eğitimi ve Sporun Faydaları.....	7
2.4.Beden Eğitimi ve Sporun Gelişime Etkisi	9
2.4.1. Fiziksel Gelişime Etkisi	9
2.4.2. Psikomotor Gelişime Etkisi	9
2.4.3. Zihinsel Gelişime Etkisi	10
2.4.4. Toplumsal ve Duygusal Gelişime Etkisi	10

2.5. Spor Öğretimi Verilen Üniversite, Fakülte ve Yüksek Okullar	10
2.5.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Veren Üniversitedeki Bölümler	11
2.5.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	11
2.5.3. Antrenörlük Bölümü	12
2.5.4. Rekreasyon Bölümü	12
2.5.5. Spor Yöneticiliği Bölümü.....	12
2.6. Problem Kavramı	12
2.7. Problem Çözme.....	13
2.8. Problem Çözme Süreci ve Aşamaları	14
2.9. Problem Çözme Modelleri	19
2.9.1. Bandura'nın Kendine Yeterlilik Modeli	19
2.9.2. Bilgi İşlem Modeli.....	20
2.9.3. Alex Osborn'un Problem Çözme Modeli	20
2.9.4. Hermann'ın Yaratıcı Problem Çözme Modeli.....	20
2.9.5. Thorndike'in Deneme-Yanılma Yoluyla Problem Çözme Modeli.....	21
2.9.6. Guilford'un Yakınsak ve Iraksak Düşünme Modeli.....	21
2.9.7. John Dewey'in Yansıtıcı Düşünce Modeli	21
2.10. Problem Çözme Aşamaları.....	21
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	24
3.YÖNTEM	24
3.1. Araştırmanın Modeli.....	24
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	25
3.3. Veri Toplama Araçları.....	25
3.4. Verilerin Analizi	26
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	27
4. BULGULAR	27

BEŞİNCİ BÖLÜM.....	33
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	33
5.1. Tartışma	33
5.2. Sonuç.....	43
5.3. Öneriler	43
KAYNAKÇA.....	45
EKLER	62

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 Normal Dağılım Bulguları Problem Çözme Ölçeğine İlişkin Çarpıklık Basıklık Değerleri	27
Tablo 2 Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, yaş gruplarına göre yüzdelerik dağılımları	28
Tablo 3. Katılımcıların Sınıf Dağılımları	28
Tablo 4. Katılımcıların ilgilendikleri spor dalı ve kaç yıldır düzenli olarak spor yapma dağılımları.....	28
Tablo 5. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Bölüm Dağılımları	29
Tablo 6. Öğrencilerin Problem Çözme Ortalama Puanları	29
Tablo 7. Cinsiyet değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Becerileri Düzeylerini Gösteren ANOVA test sonuçları	30
Tablo 8. Sınıf değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Becerileri Düzeylerini Gösteren ANOVA test sonuçları	30
Tablo 9. Kaç Yıldır Düzenli Spor Yapma değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Becerileri Düzeylerini Gösteren ANOVA test sonuçları	30
Tablo 10. İlgilendikleri Spor Dalı değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Beceri Düzeylerini Gösteren ANOVA test sonuçları.....	31
Tablo 11. Öğrenim Gördükleri Bölüm değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Beceri Düzeylerini Gösteren ANOVA test sonuçları.....	32
Tablo 12. Katılımcıların Cinsiyet ve Bölüm değişkenine göre Problem Çözme Beceri Düzeylerini Gösteren Two-Way ANOVA test sonuçları	32

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ

İçerisinde yaşadığımız çağda yaşamımızın her alanında olduğu gibi eğitim hayatının başlangıcından itibaren sonuna kadar olan bütün alanlarda en verimli düşünme yeteneğine sahip, kendisini ilgilendiren durumlarda kararlar almaktan çekinmeyen kişilerin varlığına ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Bu tür kişilerin sahip olması gereken en büyük özellikleri ise problem çözebilme becerisinin yanında eleştirel düşünme, üst düzey bilişsel farkındalık geliştirme ve karşılaştıkları zor durumlar ile başa çıkabilme olmalıdır. Problem çözme becerilerinin eğitim öğretim süreçlerinde önemli bir etken olduğu kaçınılmaz bir gerçektir. Bu nedenle eğitim verilen okulların önemli hedeflerinden biri öğrenim görenlerin öğrencilerinin problem çözme beceri düzeylerini artırarak kişiye temel bir dünya görüşü kazandırmak ve eğitim öğretim hayatı ve sonrasında çeşitli konularda bakış açısını geniş tutmak olmalıdır (Ulupınar, 1997).

Beden eğitimi; bireyin fiziksel olarak kuvvetli, ruhsal olarak sağlıklı, hızlı düşünebilen, hayatta karşılaşılan zorluklara göğüs gerebilen, tempolu iş hayatına uyum sağlayabilecek nitelikli kişiler yetiştirerek, ülkesinin milli duygularına sahip çıkabilen, bilinçli şekilde şuur sahibi ve yaşadığı ülkenin sahiplik duygusunu geliştirmek amacıyla yapılan, belirli bir planı olan, program üzere yapılan çalışmaların tümüne denir (Kuru, 2000). Spor ise beden eğitimi etkinliklerini özelleştirerek bazı branşlara ayrılmış, üst düzey yapıldığı zaman fizyolojik, psikolojik, estetik ve teknik becerileri gerekli kılan rekabetin ön

planda yer aldığı ve katı kuralları bulunan etkinliklerdir. Sporun temel şartlarından biri yarışmak ve yarışırken kazanmaktır (Aracı, 2001).

Beden eğitimi ve sporun bireylerin davranışsal ve fiziksel gelişimlerine etkilerini değerlendirerek, okul öncesi dönemden başlayıp, aşamalı olarak eğitimin her türünde beden eğitimi ve spor derslerini öğrencilerimizin yüksek yararı düşünülerek uygulamak gerekmektedir. Ayrıca ders programlarının devamlı gelişimini sağlamak, günümüzdeki eğitim sisteminde devamlılık ve bütüncüllük olması için önemlidir. Devamlı ve bütüncül olmayan çalışmalar uygulamaya koyulamamaktadır (Ünlü ve Aydos, 2007).

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okullarında öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerini incelemektir. Bu inceleme sırasında öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, ilgilendikleri spor dalı, düzenli olarak kaç yıldır spor yaptıkları ve bölümleri gibi faktörlerin, problem çözme becerileri arasında farklılık olup olmadığını belirlemek hedeflenmiştir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın önemi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu öğrencilerinin problem çözme düzeylerinin yeterliliğinin vurgulanmasıdır. Spor alanında karşılaşılan problemlerin çözümü için problem çözme becerileri gerekmektedir ve bu nedenle öğrencilerin problem çözme durumlarının bilinmesi önemlidir. Araştırmanın sonuçları, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okullarında çalışan eğitim uzmanlarıyla paylaşılacak ve öğrencilerin problem çözme becerilerinin geliştirilmesi için temel oluşturacaktır.

1.3. Problem

Bu araştırmanın problem cümlesi: Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğrencilerinin Problem Çözme Düzeylerinin tespiti olarak belirlenmiştir.

1.3.1. Alt Problemler

Araştırmada aşağıdaki hipotezler incelenmiştir:

1. Cinsiyet değişkeni ile problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı.
2. Bölümler arasında problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı.
3. İlgilenilen spor dalı kategorisine göre problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı.
4. Düzenli olarak yapılan spor yılına göre problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı.
5. Yaşa göre problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı.
6. Sınıf düzeylerine göre problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı.

Araştırmada bu hipotezlerin incelenmesiyle, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu öğrencilerinin problem çözme becerileri açısından cinsiyet, bölüm, ilgilenilen spor dalı, spor yapma süresi, yaş ve sınıf düzeyleri gibi değişkenler arasında anlamlı farklılıkların olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

1.4. Varsayımlar (Sayılılar)

Araştırmaya katılan öğrencilerin Problem Çözme Becerileri Ölçeğini ve Kişisel Bilgi Formunu içeren soruları içtenlikle, tarafsız ve doğru bir şekilde cevap verdikleri varsayılmıştır.

Katılımcılar yapılan araştırmalara istekli olarak katıldıkları, araştırması yapılan konu ile toplanan literatürdeki verilerin objektif olduğu, anketi cevaplayanlardan oluşan örneklemin, evreni yansıttığı varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

1. Çalışma 2022-2023 eğitim öğretim güz dönemindeki öğrenci görüşleriyle sınırlıdır.
2. Mardin Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu ile sınırlandırılmıştır.
3. Çalışma Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümleriyle yapılmıştır. Sınıf ayrımı gözetilmemiştir.

1.6. Hipotezler

Araştırmada aşağıdaki hipotezler test edilmiştir:

1. Cinsiyetlerine göre problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
2. Bölümlere göre problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
3. İlgilenilen spor dalı kategorisine göre problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

4. Düzenli olarak yapılan spor yılına göre problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
5. Yaşa göre problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
6. Sınıf düzeylerine göre problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Bu araştırmada, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu öğrencilerinin problem çözme becerileri, cinsiyet, bölüm, ilgilenilen spor dalı, spor yapma süresi, yaş ve sınıf düzeyleri gibi değişkenler açısından incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar, bu değişkenler arasındaki ilişkiyi ve olası farklılıkları belirlemek amacıyla analiz edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

2.GENEL BİLGİLER

2.1. Beden Eğitimi ve Spor Kavramı

Beden eğitimi; Milli eğitimin bakanlığının yayınlamış olduğu temel düşünce ve hedefleri ışığında bireylerin zihinsel, fiziksel, ruhsal ve sosyal olarak gelişimlerini ortaya koyan oyuna, jimnastiğe ve harekete dayalı etkinliklerin tamamıdır. Özetle eğitimin esas hedeflerine ulaşmak amacıyla bedensel aktivitelerin bir araç olarak kullanılmasıdır. Dolayısıyla bilinçli bir şekilde yapılan bütün beden eğitimi etkinlikleri her yaştan bireylerin mutlu ve sağlıklı olmasına yardımcı olurken, bireyin kişiliğinin olumlu bir yönde gelişmesini ve ahlaksal meziyetlerin benimsenmesini sağlamaktadır (Yalçın ve Kazak, 2019).

İnsanın vücudu her türlü fiziksel hareketleri yapabilecek uygun bir yapıdadır. Bu yeteneğin sürekli olması ve sağlıklı kalmak için fiziksel olarak hareket etmek çok önemlidir. Fiziksel hareketler yaparak bir şeyler öğretmek ve bu şekilde genel eğitim vermek ancak Beden Eğitimi sayesinde olmaktadır. Aslında kişilerin birbiri ile sosyal ilişkilerini artıran psikomotor özellikleri güçlendiren duygu durumlarını iyileştiren ve zihinsel sağlık kazandırmak amacı ile yapılan tüm bedensel faaliyetler beden eğitimi olarak tanımlanmaktadır (Kul & Hergüner, 2018).

Başka bir tanıma göre; beden eğitimi kişilerin yaşları ve genetik yapıları itibari ile sahip oldukları performansa ulaşmak için beden ile yapılan, eğitici ve keyif veren tüm faaliyetler olarak değerlendirilebilir (Şen, 2018).

İnsana zevk veren, keyif veren belirli ve geliştirilmiş kurallar ile şekil verilen toplumları belirli bir güç çevresinde toplamayı başarabilen, katılan bireylerin birlikte uyum içerisinde olduğu, bedenen sıhhat kazanma duygularının yoğunlukta olduğu kazanma duygularını içermiş olan eğitim veren kişiler için disiplin amacıyla kullanılabilen tüm faaliyetlere spor denilmektedir (Kumartaşlı, 2019).

2.2. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi

Birçok bireyin düzenli olarak fiziksel faaliyetlerle ilk tanıştıkları yer beden eğitimi ve spor dersleridir. Bireylerin gelişimine katkı da bulunması ve yaşam şekillerine büyük etki etmektedir (Çavdar ve Arkadaşları, 2018).

Eğitimin asıl hedefi donanımlı bireyler yetiştirmektir. Donanımlı birey ise; bedensel, ruhsal, düşünsel ve sosyal olarak dayanıklı ve güçlü olmayı gerektirmektedir. Dolayısıyla donanımlı bireylerin ortaya çıkmasında en büyük katkılardan birini şüphesiz beden eğitimi ve spor dersleri sağlamaktadır (Yetim, 2006).

2.3. Beden Eğitimi ve Sporun Faydaları

İlerlemiş toplumlarda beden eğitimi ve spor etkinliklerinin asıl hedefi gelecekteki kuşakların sağlıklı olmalarını sağlamaktır. Sözü geçen bu faaliyetler diğer kültürleri tanımak ve kendi kültürünü tanıtmak için bir araçtır (Sunay, 2002).

Eğitimin esas hedeflerinin ilk sırasında toplumda bulunan bireylerin nitelikli olarak yetiştirilmesi bulunmaktadır. Bu gibi bireylerin yetiştirilebilmesi için eğitim sisteminde bireylerin duygusal, sosyal, zihinsel ve fiziksel olarak sağlıklı olabilmelerine yardımcı olacak uygulamalara ihtiyaç vardır. Dolayısıyla beden eğitimi ve spor dersleri oldukça

büyük önem taşımaktadır. Sistemli bir şekilde yapıldığında beden eğitimi ve spor faaliyetleri fiziksel fayda dışında bireyin sağlığına da önemli katkı sağlamaktadır (Heper, 2012).

Bireylerin bedensel olarak gelişimlerinin en hızlı olduğu zaman çocukluk dönemi yani ilköğretim dönemi sonrasında ise ergenlik dönemi olarak bilinen ortaöğretim dönemidir. Dolayısıyla bireylerin içinde bulunduğu bu dönemlerde fiziksel etkinliklere katılma ve hareket ihtiyacı artış göstermektedir (Hergüner ve Arkadaşları, 2004).

Aracı 2001 yılında Beden eğitimi ve spor yapmanın yararlarını maddeler şeklinde sıralamıştır ;

1. Beden eğitimi ve spor faaliyetleri tüm vücudu kapsar, bireyi zihnen ve bedenen bütüncül olarak değerlendirir.

2. Beden eğitimi ve spor dersi eğitimden ayrı tutulamaz ve bir bütün içerisindedir.

3. Beden eğitimi ve spor dersleri gelişim özelliklerine göre dengeli olarak gerçekleştirilmektedir. Bireylerin gelişim göstermesi çoğunlukla büyük kasların kullanıldığı fiziksel etkinlikler ile sağlanmaktadır.

4. Beden eğitimi ve spor dersleri boş vakitleri değerlendirmek içinde yapılabilir.

5. Beden eğitimi ve spor dersleri aracılığı ile birey farklı özelliklerini keşfedebilir ve birey bu özelliklerini geliştirebilir.

6. Beden eğitimi ve spor sayesinde birey yaratıcı düşünebilme ve kendini ifade etme yeteneği kazanır.

7. Beden eğitimi ve spor, diğer kültürleri tanıma ve bu kültürlerin devam etmesine yardımcı olur.

8. Beden eğitimi ve spor, bireylerin bilişsel olarak olumlu gelişimine katkı sağlayarak özünü keşfetmesine yardımcı olur.

9. Beden eğitimi ve spor, bireyin duygusal gelişimine olumlu yansıdığı gibi aktivite sayesinde oyun arkadaşları ile iş birliği yapmayı da öğretir.

10. Beden eğitimi ve spor dersleri, ders yapan kişilerin kişiliklerinin ve karakterlerinin oluşmasına imkân tanır.

2.4. Beden Eğitimi ve Sporun Gelişime Etkisi

Gelişim, bebeğin anne rahmine düştüğü zamandan başlayarak ömrümüzün sonuna kadar süren bir durumdur. Bireylerin gelişimi, doğum anından ölene dek farklı alanlarda ilerlemeler gösterilmesidir. Kişilerin gelişimi, buldukları çevre etkenleri ve genetik kalıtımın etkileşmesi ile şekillenmektedir (Başaran, 2000).

2.4.1. Fiziksel Gelişime Etkisi

Beden eğitimi ve spor bireylerin fiziksel açıdan sağlıklı ve enerjik olmasına katkı sağlamaktadır. Bireyin vücut ağırlıklarının boylarına göre dengeli olarak artmasına ve sağlıklı bir bedene sahip olmalarına olanak sağlar. Beden eğitimi ve spor derslerinde gerçekleştirilen fiziksel faaliyetler bütün bedene etki etmelidir (Muallimoğlu, 1998).

2.4.2. Psikomotor Gelişime Etkisi

Psikomotor gelişim çoğunlukla bedenin kontrol altında tutularak sinir-kas sistemlerinin gelişmesi ve değişmesidir. Koşu, tırmanış, yükseğe atlama ve yuvarlanma gibi ana hareketler motor gelişimin temelini oluşturmaktadır. Beden eğitimi ve spor dersinde edinilen bilgilerin ve becerilerin öğrencilerin hayatları süresince değerlendirebilmeleri için araç olarak kullanılması mümkündür. Psikomotor becerilerin gelişmesi ve değişmesi bireyin

yaşadığı süre boyunca devam eden aşamadır. Bu aşamada en önemli derslerden birisi ise beden eğitimi ve spor dersidir (Kishalı, 1999).

2.4.3. Zihinsel Gelişime Etkisi

Beden eğitimi ve spor etkinlikleri bireyi fiziksel ve psikomotor olarak geliştirdiği gibi zihinsel olarak da geliştirir. Beden eğitimi ve spor derslerine katılım sağlayan ve sporun içerisinde olan öğrencilerin iyi ilişkiler kurduğu, dostça iletişim sağladığı ve sosyal kişilik özelliklerinin oldukları görülmüştür. İlköğretim ve ortaöğretim okullarında kurulan okul takımlarında bulunan kişilerin ders notları 3 ve üzerinde bulunmuştur. Spor yapmanın ve etkinliklere katılmanın başarısı göz ardı edilemez (Serbest ve Arkadaşları, 2006).

2.4.4. Toplumsal ve Duygusal Gelişime Etkisi

Yapılan tüm beden eğitimi ve spor faaliyetleri toplumların tecrübe ve duygu bulundurur. Gerçekleştirilen bu etkinliklerde öğrenciler kendilerini ifade edebilme fırsatı yakalar. Bu etkinliklerde bazen olumsuz sonuçlar doğuracak öfke, kıskanma, agresif olma gibi duyguları kontrol altına almayı da öğrenirler. Ayrıca sportif etkinlikler öğrencilere zayıf ve güçlü taraflarını keşfetmelerine yardımcı olur. Bireyin motivasyonunu yükseltmede başarılı olma fikri çok önemlidir. Beden eğitimi ve spor etkinlikleri bireylerin başarılı olmalarına fırsat vererek öz güvenlerinin oluşmasına katkı sağlar (Gökmen, 1988).

2.5. Spor Öğretimi Verilen Üniversite, Fakülte ve Yüksek Okullar

Türkiye’ de sporun gelişmesi ve kişilerin sağlıklarının gelişmesi için belirli alanlarda iyi yetişmiş spor hayatına yön verebilen ve öğrencilerin akademik anlamda gelişebilmesini hedefleyen kurumlara beden eğitimi ve spor yüksek okulu denilmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretimi verilen 4 yıllık eğitim verilen kurumların genel adı üniversitedir. İçerisinde

başka bölümler bulunmakta olup genel anlamda spor eğitiminde verilmektedir. Bu birimler Sağlık, Eğitim, Spor Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulları, Spor Bilimleri Fakülteleridir. Okullarda öğretimi verilen bölümler Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği, Rekreasyon Eğitimi olarak ayrılmaktadır. Her üniversitelerde bu bölümlerin tamamı yer almazken birçoğunda bu bölümler vardır. Bazı üniversitelerde birinci öğretim ve ikinci öğretim olarak iki öğrenim şekli yer almaktadır (Koçkaya, 2021).

2.5.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Veren Üniversitedeki Bölümler

Ülkemizde beden eğitimi ve spor eğitimi verilen spor alanında özelleşmiş alan bilgisi eğitimi verilen bölümler. Spor öğretmeni ihtiyacını karşılamak için Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü, illerde ve ilçelerde gençlerin antrenmanlarının sağlanabilmesi için antrenörlük eğitimi bölümü, spor kulüplerinin ihtiyacını karşılamak içinde spor yöneticiliği bölümü, turizm sektörü ve boş zaman değerlendirmesinde görevlendirilmek için rekreasyon bölümleri bulunmaktadır.

2.5.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde tüm iller ve ilçelerde sporun tabana yayılabilmesi gençlerin okullarda iyi bir spor eğitimi alması için mesleki bilgi ve becerilere sahip teknolojide olan gelişmeleri takip edebilen ve bunu derslerinde uygulayabilen eğitimciler yetiştirmek için kurulan bölümlerdir (Koçkaya, 2021).

2.5.3. Antrenörlük Bölümü

Dünyada yaşanan hızlı gelişim spor alanında da uzman kişilerin varlığına ihtiyaç duyulmasına sebep olmuştur. Antrenörlük eğitimi alanında becerili ve nitelikli kişiler yetiştirme ihtiyacını karşılamak için üniversitelerde bu bölümler açılmıştır. Asıl amaç sporun gençlere ulaştırılabilmesidir (Koçkaya, 2021).

2.5.4. Rekreasyon Bölümü

Rekreasyon eğitimi verilen bölüm, kişilerin yaşamlarında boş kalan zamanlarını etkili verimli ve keyifli geçirmelerini sağlamak amacıyla kurulan bölümlerdir. Etkinliklere katılım gönüllü olmalıdır. Görevi gereği çağdaş ve bilimsel gelişmeler ile etkinliklerini ve aktivitelerini tasarlayabilen, yöneten uzmanların yetişmesi amaçlanmıştır (Koçkaya, 2021).

2.5.5. Spor Yöneticiliği Bölümü

Yöneticilik bölümünde amaç ülkemizin sportif yönden gelişmiş etkili ve etkin spor adamı yetiştiren ve spor yaptıran kurumlarının idari kadrosunu yetiştirmektir. Mezunlar genelde gençlik ve spor bakanlığında il veya ilçelerde spor eğitim uzmanlığı veya bu alan ile ilgili birimlerde görev yapabilmektedirler (Koçkaya, 2021).

2.6. Problem Kavramı

Kavram olarak değerlendirildiğinde problem “amaca varma sürecinde hazır olan zorlukların karşısına yeni engellemeler çıkması” olarak tanımlanabilir. Tanıma göre, kişi bir amaç veya anlayışa ulaşmak için çaba sarfederken birtakım kısıtlamalar yaşıyorsa problem var demektir (Aksoy, 2003).

Kişinin rahatını kaçıran onu çeşitli tedirginliklere sokan huzurunu kaçıran her türlü olay ve olguya problem denir. Kişi yaşadığı çevresine uyum sağlayamadığında duygusal açıdan belirli bir çatışma sebebiyle problem oluşturur (Özgüven, 2002).

Tanımlara göre genel anlamda olması gereken olası bir durum ile olmaması gereken durum arasındaki farkta ortaya çıkan duruma problem denmektedir. Farkı ortadan kaldırmak kolay olmamaktadır (Eryılmaz, 2022).

Sosyal toplum içerisinde yaşayan insan, günlük yaşantısında önemli- önemsiz, küçük- büyük, bireysel- toplumsal, psikolojik- fiziksel kısacası doğduğu günden ölene kadar çeşitli güçlük, kısıtlama ve problemle karşı karşıya kalmaktadır. Karşılaşılan problem bireylerin probleme yaklaşım açılarına, isteklerine ve gereksinim, duygu durumları ve yaklaşımları açısından kişiden kişiye farklı derecede önemli olmaktadır (Mutlu, 2019).

2.7. Problem Çözme

Kişi hayatı boyunca birçok olumsuz durumla karşı karşıya kalmaktadır. Bu olumsuz durumu ortadan kaldırmak için var olan durumu iyi analiz edip olumsuzlukları olumlu duruma çevirebilme potansiyeliyle hayatı normal duruma döndürebilmektedir. Bireyin bu zorlukları aştığı süreçte hayatta başarı sağlama şansı daha da yüksek olabilmektedir. Problem çözebilme kapasitesi bireyin toplumla mücadele edebilme özelliklerinden en önemli yere sahiptir (Tetik ve Açıkgöz, 2013, Akt: Demirci, 2021).

Problem çözme süreci, tercih edilen sorunun değerlendirilmesiyle başlar ve işin tamamlanmasıyla birlikte sonuçlanır. Bireyler, problem çözme durumlarını başaramadıklarında, çözümleri gerçekleştirmek yerine eylemlerin beklenmedik sonuçlara yol açabileceği durumlarla karşılaşabilirler. Başarılı olmak için ilk adım, problem durumunu doğru bir şekilde anlamaktır. Ancak doğru anlama, her zaman çözüm için yeterli olmayabilir.

Öncelikle doğru seçimler yapılması önemlidir. En uygun çözüm yollarından başlamak, en mantıklı yaklaşımdır. Başarılı sonuçlar elde edildiğinde, tercih edilen yöntemlere devam edilmelidir. Aksi takdirde, farklı yaklaşımlar denemek gerekebilir (Ağır, 2007).

Öğretimin temel hedeflerinden biri, öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirmektir. Problem çözme sürecinde, öğrenciler zorluklar ve engellerle karşılaşabilirler. Ancak, öğrenciler doğru bir şekilde sentez yapabilme yeteneğine sahip olduklarında, problem çözme becerilerini etkili bir şekilde uygulayabilirler (Topses, 2009).

Problem çözme bireyin düşünme becerilerini üst düzeyde kullanmasını sağlayan karışık bir süreçtir. Çünkü bireyin önüne çıkan her yeni problem durumu bazı açılardan benzersizdir ve kişinin daha önceleri karşı karşıya kalmadığı bir sorunu kapsamaktadır. Problem çözme, insanın yaşamını ve neslini sürdürebilmesi devam ettirebilmesi açısından gerekli becerilerdendir. İnsan, hayatı boyunca hangi çeşit engellerle karşı karşıya kalacağını ya da ne çeşit gereksinimlerin ortaya çıkacağını tahmin edemez. Problem çözme becerileri gelişmiş bir insan, karşılaşacağı yeni durumlarda ortaya çıkan güçlükleri gidermede yetkin olacaktır (Dinçer, 2013).

2.8. Problem Çözme Süreci ve Aşamaları

Problem çözme sürecinde belirlenmiş hedefe ulaşmak için birtakım çalışmalar yapılmaktadır. Buradan da yola çıkarak problem bir amaca bunu da alt amaçlarına ayırarak öngörülme- yen sonuca doğru gitmektedir (Karabulut ve Kuru, 2009). Bir problemle uğraşabilmek için en önemli nokta o problemi en iyi şekilde fark edebilmektir. Daha sonra var olan problemle alakalı verileri toplamaya başlamak, elde olan verilerle iyi bir şekilde inceleme boyutuna gidilerek veriler hazırlanır. Problem çözücü, ortaya konulan bilgiler neticesine göre hipotezler oluşturulmaya çalışılır, ardından da hipotezler arasında seçim

yapılır. Daha sonraki süreçte ise en etkili sorun çözücü nokta seçilmesi için gerekli karar alınarak sonuca ulaşılır (Ünsal ve Ergin, 2011).

Sorunların çözümüne odaklanan araştırmacılar süreç içerisinde motive olma durumu ve sürecin aşamalarının daha iyi ilerlemesini sağlamaktadır (Soylu ve Pala, 2018). Ancak var olan probleme çözüm önerileri geliştirirken bir süreç içerisinde ilerlemektedirler. Bu süreçler problemler arasında farklılıklar olmasına rağmen bu süreci oluşturan genel aşamalar mevcuttur (Güçlü, 2003). Problem çözme aşamalarında önemli bir yere sahip adımlamalar şu şekilde sıralanmaktadır:

Hazırlık: Burada öncelikle sorunun ne olduğu, nasıl gerçekleştiği aynı zamanda bağlantılı olduğu bilgiler bir araya getirilir. Sorun çözülmek için çaba sarf edilir. Sorunun üstünde çok çalışılmasına rağmen çözüm bulunamayabilir. Bu süreçte soruna çözüm üretmek için çözüm ertelenir.

Kuluçka: Buradaki süreçte daha önce çözüm için engel oluşturan bazı durumlar ortadan kalkmaya başlar. Kişi bu adımda sorunun çözümü için bazı çalışmalarda bulunur ve farklı bilgiler öğrenir. Burada önemli olan noktalardan biri de bilinçaltı bu süreçte çalışmaktadır.

Aydınlanma: Bu aşamada birey sorunun çözümüne yönelik yepyeni bir fikir üretmiştir. Ortaya çıkan bu fikir çözümü sağlayacak bir fikirdir.

Değerlendirme ve düzeltme: Bu adımda kişi bulmuş olduğu yeni çözümü, sorunu çözebilecek mi, bunu denemeye çalışmaktadır. Çözüme götürecek yol başarılı olamazsa yine sürecin başına dönülecek, eğer çözüme götürecek yol başarılı olursa bu durum problemin çözüme kavuştuğunu göstermiş olacaktır (Morgan, 2006).

Problem ile karşılaşıldığında aslında bir engel ile karşı karşıyadır kişiler. Bunun çözümü için kesinlik kullanılamamaktadır. Kişiler, karşılaştıkları problemleri ifade

ettiklerinde çözümü için yaşadıkları çevre ve toplum önem arz etmektedir. Problem çözümü için belli aşamaların gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Öncelikle hedef belirlenmelidir. Karşılaşılan problem tanımlanır çözümü için gerekli olan bilgiler toplanır. Problemin çözüme kavuşması için tanımlanmış olması önemli bir aşamadır. Amaç kendinde olan çözüm yollarından başka yollarda bulmaya çalışmaktır. Ardından beyin fırtınası yaparak tanımlanan problem için çözüm yolları üreterek fikirlerin ortaya çıkma aşaması olarak değerlendirilir. Bir diğer aşama çözüm için ilerlemeyi gözleme ne kadar ilerleme kaydedildiği hangi aşamada bulunduğu burada ortaya çıkmaktadır. Bundan sonraki aşama düzeltme aşamasıdır ki bu zamana kadar bulunan eksiklerin belirlenerek tamamlandığı aşamadır (Chevallier, 2016).

Hedeflere ulaşmak için tanımlanan problemlerin çözüme kavuştuğu süreçlerin nitelikleri şöyle sıralanabilir.

✓ Sorunu çözüme kavuşturmak belirli bir teknik bilgi gerektirebilir. Lazım olan bilgileri almak ve mantıklı seçeneğe ulaşabilmek için belirlenmiş olan konu hakkında yeterli bir donanıma sahip olmak önemlidir.

✓ Problem çözme süreçlerinde gelecek hakkında çıkarımda bulunmak, bilimsel araştırma yapmak önemlidir,

✓ Problem çözümede insan kaynaklarının iyi bir şekilde yönetilebilme becerisi idarecide olması gereken önemli özelliktir.

✓ Problemin çözüm süreci kişiler için psikolojik açıdan önemli bir yer oluşturur,

✓ Problem çözümünde seçenek aramak ve bulunan seçenekleri tercih etmek zordur,

✓ Problem çözme belli olmayan koşullar ile mücadele etmektir (Eren, 1996).

John Dewey (1910) tarafından beş aşamada sıralanan problem çözme süreci şunlardır:

1. Algılanan ve hissedilen zorluk: Bir problem veya zorluk fark edilir ve hissedilir.
2. Problemin adlandırılması ve saptanması: Sorunun ne olduğu belirlenir ve tanımlanır.
3. Olası çözümlerin ortaya konulması: Problem çözmek için farklı çözüm yolları veya yaklaşımlar düşünülür.
4. Çözüm uygulamalarının ayrıntılandırılması: Seçilen çözüm yöntemi ayrıntılı bir şekilde planlanır ve uygulanacak adımlar belirlenir.
5. Çözümlerin uygulanması ve sonuçların kabul veya reddedilmesi: Planlanan çözüm adımları uygulanır ve elde edilen sonuçlar değerlendirilir, kabul edilir veya reddedilir (Özdemir, 2021).

Probleme odaklanan kişiler önceki bilgiler ile yetinmeyip yeni öğrenecekleri bilgileri de değerlendirerek kendini koşullu duruma getirir. Karşılaştığı problemleri başarılı bir şekilde atlatması konu hakkında tecrübe kazandığının bir göstergesidir. Problem çözme becerilerini şu şekilde sıraya konulabilir:

-Keşif yetenekleri,

-Problem olan durumu ayırt edebilmek,

-Problem durumunun farklı boyutlarını görebilme,

-Çözüme giden yolları bulabilme, çözümü deneme ve çözümü doğrulayabilmek,

-Problem durumunun sonucunu ortaya çıkarma,

Hayal yetenekleri

-Kendini var olan zaman diliminin dışına çıkarabilme ve o zamanki duruma göre hareket edebilme,

-Kazanılmış olduğu tecrübeler sonucu hayal ettiği durumu tekrardan gözden geçirme,

-Gözlem yetenekleri

- Üzerinde gözlem yaptığı durumun birçok yönden niteliklerini fark edebilme,

-Yapılan gözlemi objektif ve duyarlı yapabilme,

-Var olan gözlem için oluşturulan verileri kaydetme, sınıflama ve sıralayabilmek,

-Gözlediklerini yorumlayabilme inceleyebilme ve düzenleyebilme yetenekleri,

-Ortaya bir fikir çıkarabilmek ve bunları bir araya getirmek,

-Toplanan bilgileri sınıflama, sıralama, aynı zamanda farklı yöntemlerle işleyebilme,

-Ortaya konulan bilgileri en iyi biçimde yorumlayarak çıkan sonucu değerlendirme,

Zamanı iyi kullanma sayısal yetenekler

-Ortaya çıkabilecek durum hakkında kestirimde bulunma,

- Var olan durumu ölçme,

- Sayısal olarak ilişkisini kavrama,

- Şekil ve yapı kavramını görebilme,

- Matematiksel işlemleri yapabilme,

Pratik beceriler

- Elle ortaya çıkan beceriler,

-Araç kullanma becerileri,

İletişim becerileri

- Ortaya konulan söz, sembol, metin gibi materyalleri iyi bir şekilde algılayabilme,

- Var olan durumu farklı bir boyuta çekmeden olduğu gibi anlama,

Sosyal nitelikler

- Başka kişilerle karşılıklı etkileşim kurma,

- Ortak amaç doğrultusunda hareket etme,

- Farklı fikirlere sahip olabilme,

- İnsanların düşüncelerini önemseme,

- Sözel olmayan etkileşim çeşitlerini bilme (Açıkgöz, 2003).

2.9. Problem Çözme Modelleri

2.9.1. Bandura'nın Kendine Yeterlilik Modeli

Bandura'nın kendine yeterlik kavramı önemli bir kavramdır. Kendine yeterliği; bireyin kendine olan inanması ile yapabileceği faaliyetleri, organize edip ve yapabilme potansiyeli olarak tanımlanmıştır (Nabavi, 2012). Kişilerin problemleri çözebilme yeteneği, başka kişilerden taklit ile öğrenmesi ve problemin çözümünde bu taklit yeteneklerinin ve problemlerin üstesinden gelme inançlarının önemli olduğudur (Bandura, 1977).

2.9.2. Bilgi İşlem Modeli

Simon ve Newrell'in birlikte araştırdığı çalışmada kişilerin bir problem ile karşılaştığında problemi ne şekilde algıladığı ve problemi çözmeye ilişkin geliştirdiği strateji önemlidir. Stratejiyi uygularken problemi sağlam bir zemine oturtmak çözüm aşamasının kolay olmasını sağlamaktadır (Atabay, 2004).

2.9.3. Alex Osborn'un Problem Çözme Modeli

Alex Osborn tarafından ortaya çıkan beyin fırtınası tekniği üç aşamadan oluşur. Bunların ilki sorunun bulunması keşfedilme aşaması olarak ta adlandırılan problem durumlarının ortaya çıkarılması için önemli olan sorunu bulma aşamasıdır. Ardından bulunan problemlere çözüm üretebilmek için düşünceyi bulma aşaması gelir ne kadar çok düşünce geliştirilir ise o derece faydalı ve etkili çözümlere ulaşılabilir. Son aşama olarak çözüm bulma aşamasına gelindiğinde bulunan probleme sunulan düşüncelerden hangisinin çözüm olabileceği değerlendirilir ve en etkili olanı burada seçilir. Seçilen çözümleri etkileyen bazı durumlar olabilmektedir. Yaşam koşulları, karmaşık durumları bunlarda etkili olabilir bu nedenle yeni problemler ortaya çıkar ve baştaki sürece dönülerek yeni yol ve yöntemlerin gelişmesi devam eder (Sungur 1997).

2.9.4. Hermann'ın Yaratıcı Problem Çözme Modeli

Yaratıcı olan problem çözme modelinde insan beyni farklı bölümlerden oluşmaktadır farklı bölümler ile ayrılan beyin belirli yüzdeler ve alan içerisinde çalışmaktadır. Problem çözerken bölüm ve alanlarından yoğun olarak kullanılırsa o şekilde yaklaşmaktadır. Bütün insanlar farklı düşünmektedirler aynı şekilde düşünmemekteler. Bu sebeple her kişi problem çözümünde kendine özel bir yaratıcı düşünce geliştirmekte ve kullanmaktadır. (Sonmaz, 2002).

2.9.5. Thorndike'in Deneme-Yanılma Yoluyla Problem Çözme Modeli

Thorndike öğrenme kuramının öğrenmenin en temel şekli karşılaşılan bir problemi çözebilmek için ona çeşitli çözümleri deneme ve yanılma yaparak çözüme kavuşturmadır. Kişi deneme yanılma yöntemiyle problemin çözümünü sağlayan davranışları tekrar ederken çözüme götürmeyen davranışları ise eler ve böylece karşılaştığı problemi çözmek için önceden tecrübe ettiği yöntemleri deneyerek işe başlar. Eğer daha önce denediği yöntemler işe yaramaz ise farklı yöntemler deneyerek çözüme kavuşturmaya çalışır (Söylemez, 2002).

2.9.6. Guilford'un Yakınsak ve Iraksak Düşünme Modeli

Bu modelde düşüncede problemin çözümünde veya doğruya ulaşmada en mantıklı ve yakın olanı seçme becerisi olarak görülmüştür. Iraksak düşünme ,ise daha çok yaratıcı, kişiye özgün olması ve kullanışlı olması belirtilmektedir(Tiryaki, 1997).

2.9.7. John Dewey'in Yansıtıcı Düşünce Modeli

Dewey bu modelde kişilerin deneyimlerinin önemli olduğunu belirtmiştir. Problem çözme sürecinde öncelikle problemi algılayıp anladıktan sonra problem üzerinde düşünerek problemin tanımını yapar. Çözmek için çözüm yolları dener ve önerir çözümde en uygun ve yaratıcı olanı bulup değerlendirir, başarısız olduklarını eleyerek daha önce kazanmış olduğu tecrübeyi problemlerin çözümüne uygulayıp döngüye uyarak çözer(Çağlayan, 2007).

2.10. Problem Çözme Aşamaları

Problemin çözümü bilimsel bir çalışma gerektirmektedir. Sistematik bir şekilde ele alınan bu süreç, John Dewey (1993) tarafından ortaya çıkan düşünme analizidir. Dewey problem çözme sürecini beş aşamada ele almıştır. Kendinden sonra araştırmaya devam eden Newcomb, Mccracken ve Warmbord altı aşamaya çıkarmışlardır. Bir problemin çözümü altı aşamalı düşünme ve çalışma süreci olarak değerlendirilmektedir (Açıkgöz, 2003).

2.10.1. Problemin farkında olma, hissetme, anlama

İlk aşamamada karşılaşılan problem ile ilgili belirli bir zorluk hissetmek normaldir. Hissedilen bir zorluk olmasaydı ortada problemde olmazdı. Önemli olan öğretmen bu sürece rehberlik ederek zorluğun ne olduğunu açıklamalı ve çözüm yolları bulunması için rehberlik etmelidir.

2.10.2. Problemi tanımlama ve sınırlandırma

Problem ortaya çıktıktan hemen sonra tam anlamıyla bir tanımlama yapılması gerekmektedir. Tanımlanan problem bir çerçeve içerisine alınır ve daha da genişlememesi için sınırlandırılır. Bir tartışma ortamı oluşturularak tanımlanan problem ile ilgili öğrencilerin görüşleri alınır. Sınırlama verilerin toplanması ve çözüm sürecinde önemli bir yer almaktadır. Sınır çizilmeyen problemler çözüme kavuşamayıp süreci daha yorucu bir hale getirmektedir.

2.10.3. Problemle ilgili veri toplama

Problemin ortaya çıkması ve sınırlandırılmasından sonra geniş kapsamlı bilgi toplanmalıdır. Bilgi toplanırken her türlü veri kaynakları belirlenmeli ve incelenmelidir. Öğretmen yine öğrencilerine rehberlik eder hangi kaynakların incelenmesi gerektiği bu süreçten sonra neler olacağı ile ilgili bilgileri verdikten sonra çözüm yolları bulmaya çalışmak önem arz etmektedir. Toplanan kaynaklar verimli bir şekilde elenmeli ve değerlendirilmelidir.

2.10.4. Olası çözüm yolları önerme

Bu aşamada aranan cevap problemin nasıl etkili çözüme kavuşturulması gerektiğidir. Tek yönlü düşünme yerine çok boyutlu bir düşünme becerisi gerektirmektedir. Problemlerin

tek bir çözümlü olabileceği gibi çok çeşitli çözümlerde bulunabilmektedir. Öğretmen öğrencilerini çözüm önerileri bulmaları konusunda cesaretlendirmelidir. Cesaretlenen öğrenciler çözüm yolları araştırırken en doğru bilgileri kullanırlar. Amaç çözüme en etkili ve en doğru şekilde ulaşmak olmalıdır.

2.10.5. Denenceleri test etme

Bu aşama bulunan çözüm yollarının problemin çözümünde etkili olup olmadığının denendiği aşamadır. Aslında bu aşama biriktirilen bilgilerin uygulamaya dönüştüğü aşama olarak değerlendirilebilir. Denenceler test edilerek çözüme ulaşmak beklenir. Burada öğretmen çözüm yollarından birini sınıfta deneterek uygulamalı olarak göstermesi yararlı olacaktır. Sonuç olumsuz olursa diğer denencelerin test edilmesi gerekecektir.

2.10.6. Sonuca ulaşma ve değerlendirme yapma

Hissedilen, tanımlanan, verileri toplanan ve denenceleri test edilen problemin çözüme ulaştığı son aşama burasıdır. Bulunan çözümün etkili olup olmadığının değerlendirildiği işe yaramayan denencelerin terk edildiği ve gerekçelerinin neler olduğu bu aşamada önemlidir. Bulunan denencelerin kabul edilmesi iyi olduğu kadar kabul edilmemesi de önemlidir. Problemin hangi yolla çözüme kavuşmadığının bilinmesi bundan sonra problem çözümünde bulunan yolun terk edilerek tekrar edilmesinin önüne geçilmiş olur bu şekilde zaman kaybı ortadan kalkmış olacaktır. Tekrar aynı yöntem denenmeyip yeni yol ve yöntemlerin gelişmesinin önü açılmış (Gök, 2006).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu öğrencilerinin problem çözme becerilerini inceleyen bir betimsel çalışmadır ve tarama modeli kullanılmıştır. Karasar'a (2016) göre, tarama modelleri genellikle büyük gruplara odaklanarak evrenden seçilen

örneklem üzerinden gerçekleştirilir. Araştırma, geçmişte var olan bir durumu incelemeyi amaçlar. İncelenecek durum, bu çalışmada Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu öğrencilerinin problem çözme becerileridir ve bu durum kişi ya da nesne olarak tanımlanmaktadır.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu araştırmanın çalışma evreni, Mardin Artuklu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nda 2022-2023 eğitim öğretim yılı güz döneminde öğrenim gören toplam 600 lisans öğrencisini kapsamaktadır. Araştırmanın örneklemini ise aynı üniversitenin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği, Antrenörlük Eğitimi bölümlerinde okuyan ve random yöntemle belirlenen 380 lisans öğrencisi oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, veriler "Problem Çözme Becerileri Ölçeği" ve araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılarak toplanmıştır. Problem çözme becerilerini ölçmek için Problem Çözme Becerileri Ölçeği kullanılmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Katılımcıların kişisel bilgilerini ve demografik özelliklerini toplamak amacıyla bir Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Bu form, katılımcıların cinsiyeti, yaşları, spor dalına ilgileri, spor yapma süreleri ve bölümleri gibi bilgileri içermektedir.

3.3.2. Problem Çözme Envanteri

Bu çalışmada, Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen "Problem Çözme Becerileri Envanteri" kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması ve çevirisi Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında 380 katılımcıya

Problem Çözme Envanteri uygulanmış ve Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Problem Çözme Envanteri'nin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0.87 olarak bulunmuştur. Bu envantere, bireylerin gerçek problem çözme durumları değil, problem çözme becerilerini nasıl anladıkları ve değerlendirdikleri esas alınmıştır (Ferah, 2000).

Problem Çözme Envanteri, 6'lı Likert tipinde derecelendirme kullanılarak uygulanmıştır. Derecelendirmeler "Her zaman böyle davranırım", "Çoğu zaman böyle davranırım", "Sık sık böyle davranırım", "Ara sıra böyle davranırım", "Ender olarak böyle davranırım" ve "Hiçbir zaman böyle davranmam" şeklindedir. Ölçek toplamda 35 maddeden oluşmaktadır.

Ölçekte tek bir alt boyut bulunmaktadır. Puanlama sırasında 9, 22 ve 29. maddeler dışında diğer maddeler üzerinden hesaplamalar yapılmaktadır. Maddeler 1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30, 34 ters puanlanan maddelerdir. Bu maddelerin puanlanmasında 1=6, 5=2, 4=3, 3=4, 2=5 ve 6=1 şeklinde tersine çevrilir. Ölçekten alınan puanlar düştükçe bireyin sahip olduğu beceri seviyesi artmaktadır (Ferah, 2000).

3.4. Verilerin Analizi

Bu araştırmada, elde edilen verilerin analizi için SPSS 24 for Windows paket programı kullanılmıştır. Katılımcıların demografik bilgilerinin yüzdelerle dağılımlarını belirlemek için frekans analizi kullanılmıştır. Problem çözme ölçeği kullanılarak elde edilen grupların normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Skewness ve Kurtosis değerlerine bakılmıştır. Skewness değeri .798 ile .125 arasında, Kurtosis değeri ise -.252 ile .250 arasında değişmiştir. Kurtosis ve Skewness değerlerinin -1.5 ile +1.5 arasında olması durumunda normal dağılım kabul edilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Bu nedenle, temel istatistiklerden parametrik testler kullanılmıştır.

Cinsiyet, yaş grubu, ilgilendiği spor dalı kategorisi, kaç yıldır spor yaptığı, hangi bölümde okuduğu ve hangi sınıfta olduğu gibi durumların Problem Çözme Becerileri üzerindeki etkisini incelemek için one-way ANOVA testi kullanılmıştır. Kişisel bilgilerin analizinde frekans (f) ve yüzde (%) gibi betimsel istatistik yöntemleri kullanılmıştır.

Puanlama esnasında madde 9, 22 ve 29 puanlama dışında kalmış ve 32 madde üzerinden hesaplamalar yapılmıştır. Problem çözme envanterinde yer alan 1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30, 34. maddeler ters puanlama yöntemiyle kullanılmıştır. Bu maddelerin puanlanmasında 1=6, 5=2, 4=3, 3=4, 2=5 ve 6=1 şeklinde tersine çevrilmiştir.

Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bu çalışma, beden eğitimi ve spor yüksek okulunda öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur

4. BULGULAR

Tablo 1 Normal Dağılım Bulguları Problem Çözme Ölçeğine İlişkin Çarpıklık Basıklık Değerleri

	N	Minimum	Maximum	X	Ss	Skewness	Kurtosis
Problem	380	90	157	115.24	19.63	.798	-.252
Çözme							

Bireylerin araştırmada arpıklık basıklık (Skewness ve Kurtosis) değerlerine bakılmıştır.

Tablo 2 Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, yaş gruplarına göre yüzdelik dağılımları

Cinsiyet	f	%
Bayan	198	52,1
Erkek	182	47,9
Toplam	380	100,00
Yaş	f	%
18-20 yaş	147	38,7
21–23 yaş	139	36,6
24-25 yaş	63	16,6
25 ve üzeri yaş	31	8,2
Toplam	380	100,00

Araştırmaya katılan öğrencilerin %52,1'u bayan, %47,9'i ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin %38,7' si 18-20 yaş, %36,6' ı 21–23 yaş, %16,6' si 24-25 yaş, %8,2'i 25 ve üzeri yaş olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Katılımcıların Sınıf Dağılımları

Sınıf	f	%
1. sınıf	97	25,5
2. sınıf	123	32,4
3. sınıf	94	24,7
4. sınıf	66	17,4
Toplam	380	100,00

Katılımcıların %25,5' si 1.sınıf , % 32,4'u 2.sınıf, % 24,7 3.sınıf ve % 17,4'ı 4.sınıflardan oluşmaktadır

Tablo 4. Katılımcıların ilgilendikleri spor dalı ve kaç yıldır düzenli olarak spor yapma dağılımları

İlgilendikleri Spor Dalı	f	%
Takım Sporları	172	45,3

Bireysel Sporlar	208	54,7
Toplam	380	100,00
Kaç Yıldır Düzenli Spor Yapma	f	%
1-3 Yıl	130	34,2
4-6 Yıl	118	31,1
7 Yıl ve üzeri	132	34,7
Toplam	380	100,00

Araştırmaya katılan öğrencilerin %45,3 Takım Sporları branşları ilgilenirken, % 54,7'si bireysel sporlar ile ilgilenmektedir. Öğrencilerin %34,2' si 1-3 yıl, % 31,1 4-6 yıl, % 34,7'si 7 yıl ve üzeri düzenli olarak spor yapmaktadır.

Tablo 5. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Bölüm Dağılımları

Bölümleri	f	%
Beden Eğitimi Öğretmenliği	127	33,4
Antrenörlük Eğitimi	117	30,8
Spor Yöneticiliği	136	35,8
Toplam	380	100,00

Araştırmaya katılan öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümleri %33,4'ü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, %30,8 Antrenörlük Eğitimi Bölümü, %35,8 Spor Yöneticiliği bölümlerinde öğrenim görmektedir.

Tablo 6. Öğrencilerin Problem Çözme Ortalama Puanları

N	En Düşük	En Yüksek	X	Ss
380	90	157	115,24	19,63

Tablo 6'ya göre öğrencilerin problem çözme puan ortalamaları $115,24 \pm 19,63$ puan olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puanın 32, en yüksek puanın 192 olduğu göz önüne alındığı zaman, araştırmaya katılan öğrencilerin problem çözme beceri düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Cinsiyet değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Becerileri Düzeylerini Gösteren ANOVA test sonuçları

	sd	\bar{X}^2	F	p
Gruplar Arası	1	31.83	.08	.77
Grup İçi	378	386.39		
Toplam	379			

Tablo 7 de Cinsiyet değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Becerileri incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($F_{(1,379)}=.08, p>.05$).

Tablo 8. Sınıf değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Becerileri Düzeylerini Gösteren ANOVA test sonuçları

	sd	\bar{X}^2	F	p
Gruplar Arası	3	129.65	.34	.80
Grup İçi	376	387.49		
Toplam	379			

Tablo 8 de Sınıf değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Becerileri Düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($F_{(3,379)}=.34, p>.05$).

Tablo 9. Kaç Yıldır Düzenli Spor Yapma değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Becerileri Düzeylerini Gösteren ANOVA test sonuçları

	sd	\bar{X}^2	F	p

Gruplar Arası	1	935.07	2.44	.09
Grup İçi	378	382.54		
Toplam	379			

Tablo 9 da Düzenli Spor Yapma değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Becerileri Düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($F_{(1,379)}=2.44$, $p>.05$).

Tablo 10. İlgilendikleri Spor Dalı değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Beceri Düzeylerini Gösteren ANOVA test sonuçları

	sd	\bar{X}^2	F	p
Gruplar Arası	1	603.46	1.57	.21
Grup İçi	378	384.87		
Toplam	379			

Tablo 10 da İlgilendikleri Spor Dalı değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Beceri Düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($F_{(1,379)}=1.57$, $p>.05$).

Tablo 11. Öğrenim Gördükleri Bölüm değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Beceri Düzeylerini Gösteren ANOVA test sonuçları

	sd	\bar{X}^2	F	p
Gruplar Arası	2	97.22	.25	.78
Grup İçi	377	386.98		
Toplam	379			

Tablo 11 de öğrenim gördükleri bölüm değişkenine göre katılımcıların Problem Çözme Beceri Düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($F_{(1,379)}=.25$, $p>.05$).

Tablo 12. Katılımcıların Cinsiyet ve Bölüm değişkenine göre Problem Çözme Beceri Düzeylerini Gösteren Two-Way ANOVA test sonuçları

	sd	\bar{X}^2	F	p	η^2
Cinsiyet * Bölüm	2	1086.50	3.00	.02	.03
Hata	362	362.15			
Toplam	380				

Tablo 12 e göre; cinsiyet ve bölüm değişkenleri arasında anlamlı bir etkileşim tespit edilmiştir ($F_{(2,374)}=.00$, $\eta^2=.03$, $p<.05$). Anlamlı etkileşimin olması sonrasında ana etkiler incelenmiştir. Çalışma bulgularına göre cinsiyet ($F_{(1,374)}=.01$, $\eta^2=.00$, $p>.05$) ve bölüm ($F_{(2,374)}=.41$, $\eta^2=.00$, $p>.05$) değişkenlerinin problem çözme becerileri üzerine anlamlı bir farklılık oluşturduğu belirlenmiştir. Bu farklılık cinsiyette erkeklerin lehinedir. Bölümler

incelendiğinde beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü antrenörlük bölümü ve spor yöneticiliği bölümü arasındadır. Başka bir etkileşimde Spor yöneticiliği ve antrenörlük eğitimi bölümleri arasındadır. Sıra ortalamaları incelendiğinde bayanlarda antrenörlük eğitimi, erkeklerde spor yöneticiliği bölümündedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Bu araştırma, beden eğitimi ve spor yüksek okulunda öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerini incelemeyi hedeflemektedir. Elde edilen bulgular, literatür araştırmasıyla desteklenerek yorumlanmış ve tartışılmıştır.

Araştırma grubu ile ilgili veriler incelendiği zaman;

Örneklem grubundaki öğrencilerin kişisel özelliklerine ilişkin bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin %52,1'u bayan, %47,9'i ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma grubu incelendiğinde katılan öğrencilerin cinsiyetlerinin birbirine yakın olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin yaş grupları incelendiği zaman %38,7' si 18-20 yaş, %36,6' ı 21–23 yaş, %16,6' si 24-25 yaş, % 8,2'i 25 ve üzeri yaş olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor yüksek okullarında öğrenim gören öğrencilerin çoğunlukla 18-20 ile 21-23 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Bu verilerden yola çıkarak spor eğitimi verilen üniversitede genç öğrencilerin daha fazla olduğu bunun da liseden mezun olur olmaz hemen veya takip eden yıllar içerisinde bu bölümü kazanmalarının etkisi olduğu söylenebilir.

Katılımcıların %25,5' si 1.sınıf , % 32,4'u 2.sınıf, % 24,7 3.sınıf ve % 17,4'ı 4.sınıflardan oluşmaktadır. Katılımcıların sınıfları incelendiğinde en yüksek katılımın %32,4 ile 2.sınıf öğrencileri olduğu ardından % 25,5 ile birinci sınıflar onların hemen ardından % 24,7 ile 3.sınıf ve son sırada % 17,4 ile dördüncü sınıflardan oluştuğu görülmektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin az katılım göstermesinin sebebi olarak mezun olduktan sonra iş yaşamına atılabilmek ve görev yapabilmek için girecekleri kpss sınavının etkili olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin ilgilenmiş oldukları spor branşları şu şekildedir. %45,3 Takım Sporları branşları ilgilenirken, % 54,7'si bireysel sporlar ile ilgilenmektedir.

Beden eğitimi ve spor yüksek okulunda öğrenim gören öğrencilerin yüksek bir miktarı bireysel sporlar ile ilgilenen öğrencilerden oluşmaktadır. Bunu sebebi olarak Mardin Artuklu Üniversitesi Beden Eğitimi giriş sınavlarının bireysel branş yapan öğrencilerin lehine olduğu söylenebilir.

Araştırmamıza katılan öğrencilerin kaç yıldır düzenli spor yaptıkları incelendiğinde %34,2'si 1-3 yıl, %31,1 4-6 yıl, %34,7'si 7 yıl ve üzeri düzenli olarak spor yapmaktadır. En yüksek katılım %34,7 7 yıl ve üzeri ile %34,2 oranında 1-3 yıl arasında spor yapmış öğrencilerden oluşmaktadır. Bu sonuçlara göre beden eğitimi ve spor yüksek okulunda öğrenim gören öğrencilerin ya spora yeni başladıkları için ya da sporda uzmanlaştıkları için beden eğitimi ve spor yüksek okullarını tercih ettiklerini söyleyebiliriz.

. Araştırmaya katılan öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümler %33,4'ü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, %30,8 Antrenörlük Eğitimi Bölümü, %35,8 Spor Yöneticiliği bölümlerinde öğrenim görmektedir. En yüksek katılım %35,8 ile spor yöneticiliği bölümü oluştururken ikinci sırada %33,4 ile beden eğitimi ve spor öğretmenliği üçüncü sırada antrenörlük eğitimi bölümü öğrencileri olduğu görülmektedir.

Ölçme Araçlarından Elde Edilen Verilere İlişkin Bulguların Tartışılması

Katılımcıların Problem çözme becerileri ile ilgili; cinsiyet, yaş grubu, ilgilendiği spor dalı, düzenli spor yapma, bölüm ve sınıf değişkeni bulgularıyla desteklenmiştir.

İncelenen literatürde problem çözme becerileri ile ilgili problem çözme puan ortalamaları incelendiğinde ortalamanın $115,24 \pm 19,63$ puan olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puanın 32, en yüksek puanın 192 olduğu göz önüne alındığı zaman, araştırmaya katılan öğrencilerin problem çözme beceri düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. 32 puana ne kadar yakın ise problem çözme becerisinin yüksek olduğunu göstermekte, 192 sayısal değerine yaklaşıldıkça da problem çözme becerisinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Problem çözme beceri testinden düşük puan almak problem çözme becerisinin yüksek olduğu, yüksek puan almak ise problem ile karşılaşıldığında iyi bir çözüm yolu bulamayıp etkisiz kaldığını göstermektedir. Cantav 'ın 2016 yılında beden eğitimi ve

spor yüksekokulu öğrencileri ile farklı üniversite öğrencilerinin problem çözüme becerisi açısından karşılaştırıldığı araştırmada öğrencilerin problem çözme toplam puanlarının yüksek olduğunu bulmuştur. Çağlayan 2007 yılında yapmış olduğu çalışmada beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin öğrenme biçimleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmada problem çözme beceri düzeylerini yüksek bulmuştur. Pehlivan ve Konukman (2006) yaptığı araştırmada, beden eğitimi dersine giren öğretmenlerin ve farklı branş ders öğretmenleri ile problem çözme becerileri karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin problem çözme envanteri toplamında $X = 79,35$ puan ortalamasına sahip olduklarını bulmuşlardır. Pehlivan ve Konukman (2006)'ın problem çözme becerileri puan ortalamaları genel olarak araştırma sonuçlarımızla paralellik göstermektedir. Doğan 2016 'nın beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim görenlerin saldırganlık düzeyleri ile problem çözme becerilerini tespit etmek için yapmış olduğu çalışmada katılımcıların geneline ait problem çözme puan ortalamalarını incelemiş olup öğrencilerin problem çözüme toplamda Ort.=106,16 puan aldıklarını bulmuştur. Problem çözme becerilerinin orta düzeyde olduğu sonucuna varmıştır. Öğrenciler dışında başka değişkenler ile yapılan çalışmalar da bulunmaktadır bu çalışmalardan bazılarında öğretmenler üzerinde yapılan bir çalışmada problem çözme becerisinin orta düzeye yakın olduğu görülmektedir. Benzer çalışmalar incelendiğinde Karabulutlu, Kantek, Yılmaz ve Yurttaş (2011) Öztürk ve Gezer (2010) tarafından hemşire adaylarına yönelik olarak yapılan araştırmada; Dündar'ın (2009) üniversite öğrencileri üzerine yapmış olduğu araştırmada problem çözme becerisinin orta düzeyde olduğu görülmüştür. Problem çözme beceri düzeyi puanlarının araştırmamızda yüksek çıkmasının nedenleri arasında örneklem grubunun seçildiği bölgenin etkili olduğu söylenebilir. Daha kısıtlı imkanlara sahip oldukları veya çevresel faaliyetlerin etkisinin de katkısı olduğu söylenebilir.

Araştırmamızda cinsiyet değişkenine göre problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Bir problem ortaya çıktığında veya karşılaşıldığında kadın öğrenciler ve erkek öğrencilerin problemin çözümü konusunda gösterecekleri tavırlar arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Aslında her iki cinsiyetinde bu tür durumlar ile karşılaştığında aynı tür davranışları geliştireceğini söyleyebiliriz. Farklı alanlarda, farklı çalışma gruplarıyla, problem çözme envanterinin değerlendirildiği başka çalışmalarda bulunmaktadır. Yapmış olduğumuz çalışma ile onların yapmış oldukları çalışmalar paralel bulunmuştur. Heppner ve diğerleri (1983), Pehlivan ve Konukman (2004), Taylan (1990), Basmacı (1998), Saygılı (2000), Öztürk ve diğerleri (2000), Çam (1997), Tanrıkulu (2002), Sonmaz (2002), Tümkaya ve Oflazoğlu (2000), Akandere ve diğerleri (2005), Özen ve Çelebi (2006), Gültekin (2006), Çilingir (2006), Güler (2006) ve Arın (2006) hangi cinsiyete sahip olunursa oluşun problem çözme üzerinde bir etkisinin olmadığını bulmuşlardır. Cinsiyet değişkeninin problem çözme becerileri üzerindeki etkisi literatürde çelişkili bulgulara sahiptir. Vatansever ve Özen (2017) tenis branşı öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada cinsiyet ile problem çözme becerileri arasında anlamlı bir farklılık tespit etmemişlerdir. Hoxha (2011) ise Arnavutluk ve Türkiye'deki üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada cinsiyet ile problem çözme becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Öztürk ve ark. (2000), beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencilerini inceledikleri çalışmalarında cinsiyet ile problem çözme becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını göstermişlerdir. Benzer şekilde, Taylan (1990), Heppner ve diğerleri (1983), Çam (1997), Basmacı (1998), Tümkaya ve Oflazoğlu (2000), Saygılı (2000), Tanrıkulu (2002), Sonmaz (2002), Pehlivan ve Konukman (2004), Izgar ve diğerleri (2004), Akandere ve diğerleri (2005), Özen ve Çelebi (2006), Gültekin (2006), Çilingir (2006) ve Arın (2006) gibi çalışmalarda da cinsiyet ile problem çözme becerileri arasında anlamlı bir ilişki

bulunmadığı görülmüştür. Bu bulgular, cinsiyetin problem çözme becerileri üzerindeki etkisinin karmaşık ve bağlamsal olduğunu göstermektedir. Araştırma sonuçlarına dayanarak, beden eğitimi ve spor yüksek okulunda öğrenim gören öğrencilerde cinsiyetin problem çözme becerileri üzerinde belirleyici bir faktör olmadığı söylenebilir. Ancak, daha geniş ve çeşitli örneklem gruplarını kapsayan gelecekteki çalışmaların yapılması, cinsiyetin problem çözme becerileri üzerindeki etkisini daha kapsamlı bir şekilde değerlendirebilir.

Cinsiyetin problem çözme becerileri üzerindeki etkisiyle ilgili araştırmalar arasında tutarsızlık bulunmaktadır. Bazı çalışmalar, Heppner ve diğerleri (1982), Brems ve Johnson (1988), Katkat (2001), Akaydın (2002), Korkut (2002), Ülger (2003), Şahin ve Özbay (2003), Katkat (2003), Düzakın (2004), Onursal (2004), Öztürk ve diğerleri (2005), Serin ve Derin (2006), İnce ve Şen (2006), Türkçapar (2007) gibi araştırmacılar tarafından yapılmıştır ve problem çözme becerilerinin cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaştığını ortaya koymuştur. Örneğin, İnce ve Şen (2006), Adana'da yaptıkları çalışmada basketbol oyuncularının cinsiyet değişkeniyle problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık bulmuşlardır. Türkçapar (2007) ise beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada cinsiyetin problem çözme becerileri üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu bulmuştur. Ancak, bu sonuçlar araştırmamızın sonuçlarıyla çelişmektedir. Araştırmamızda beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencileri üzerinde cinsiyetin problem çözme becerileri üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı sonucuna ulaştık. Bu tutarsızlık, farklı örneklem gruplarının kullanılmasından kaynaklanabilir.

Bu nedenle, cinsiyetin problem çözme becerileri üzerindeki etkisini tam olarak anlamak için daha fazla araştırma yapılması gerekmektedir. Farklı örneklem gruplarını kapsayan ve farklı faktörleri dikkate alan gelecekteki çalışmalar, bu alandaki bulguların tutarlılığını artırabilir.

Araştırmamızda, katılımcıların sınıf değişkeni ile problem çözme becerileri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulgumuz destekleyici nitelikteki çalışmalar bulunamamıştır, ancak araştırmamızın aksine farklı sonuçlar elde eden çalışmalar mevcuttur.

Örneğin, Doğan (2016) yaptığı bir çalışmada, beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin saldırganlık düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu çalışmada, 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin problem çözme becerileri puan ortalamalarının farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Onursal (2004) ise 1. sınıf öğrencileri ile 4. sınıf öğrencileri arasında problem çözme becerileri açısından anlamlı bir fark olduğunu bulmuştur. Arslan (2001) ise yaptığı çalışmada 1. ve 2. sınıfların, 3. ve 4. sınıflara göre problem çözme becerilerinin daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır. Taylan (1990) ise üniversitede öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerini farklı değişkenlerle test etmiş ve aldıkları puanların öğrenim gördükleri alana göre anlamlı şekilde farklılaştığını tespit etmiştir. Bu çalışmaların sonuçları, araştırmamızın sonuçlarıyla uyumlu değildir. Bu tutarsızlık, örneklem seçimindeki farklılıklardan veya farklı değişkenlerin dikkate alınmasından kaynaklanabilir.

Araştırmamızda, katılımcıların düzenli olarak spor yapma değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak literatürde, bu konuda farklı sonuçlar elde eden çalışmalar bulunmaktadır. Doğan (2016) yaptığı bir çalışmada, problem çözme becerileri ile düzenli spor yapma arasında anlamlı bir fark bulmuştur. Bu çalışmada, düzenli spor yapanların problem çözme becerilerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kat'ın (2009) yaptığı araştırmada ise bireysel sporcular ile takım sporcuları arasındaki farklılıklar incelenmiştir. Bu çalışmada, bireysel spor yapanların takım sporcularına göre daha yetenekli ve etkili

oldukları problem çözme becerilerinde ortaya çıkmıştır. Ancak, stres düzeyleri açısından bireysel sporcular ile takım sporcuları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu çalışmaların sonuçları, araştırmamızın sonuçlarıyla çelişmektedir. Bu farklılıklar, örneklemin yapısı, ölçüm araçları veya farklı kontrollü faktörlerin dikkate alınması gibi nedenlere bağlı olabilir. Sonuç olarak, düzenli spor yapma değişkeni ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi tam olarak anlamak için daha fazla araştırma yapılması gerekmektedir. Farklı örneklem grupları ve daha kapsamlı yöntemler kullanılan çalışmalar, bu ilişkiyi daha iyi anlamamıza yardımcı olabilir.

Spor dalı değişkenine göre problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılıklar bulunamamıştır. Araştırmamızı destekler bir araştırma bulunamazken araştırmamızın tersi sonuçlar veren çalışmalar bulunmaktadır. Doğan 2016 yapmış olduğu çalışmada aktif spor yapma değişkenine göre problem çözme puanlarında anlamlı bir farklılık bulmuştur. Spor türü değişkenine ait problem çözme puanlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Araştırmamızda, beden eğitimi ve spor yüksek okulunda öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerini ilgilenmiş oldukları spor dalı değişkeni açısından inceledik. Elde ettiğimiz bulgulara göre, öğrencilerin ilgilenmiş oldukları spor dalı değişkeninde anlamlı bir farklılık tespit edilmedi. Literatür araştırmamızda ise, öğrencilerin ilgilenmiş oldukları spor dalı değişkenine ait herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Bunun nedeni olarak, araştırmacı tarafından kullanılan kişisel bilgi formunda öğrencilerin ilgilenmiş oldukları spor dalı değişkenininin takım sporları ve bireysel sporlar şeklinde genellenmiş olması gösterilebilir.

Araştırmamızda, öğrencilerin okudukları bölüme göre problem çözme becerilerini karşılaştırdık ve anlamlı bir farklılık tespit edemedik. Bu sonuçlar araştırmamızı desteklemekte ve literatürdeki bazı çalışmalarla uyumlu olmaktadır.

Çağlayan (2007) tarafından yapılan çalışmada, spor bilimleri öğrencilerinin problem çözme becerileri incelenmiş ve bölüm değişkeni ile problem çözme becerileri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Türkçapar (2009) ise beden eğitimi ve spor yüksek okulundaki öğrencilerin problem çözme becerilerini eğitim fakültesi öğrencileriyle karşılaştırmış ve bölüm değişkeni ile problem çözme arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Diğer yandan, bazı çalışmalar araştırmamızın sonuçlarına uymamaktadır. Arslan (2001), Aksan (2006), Saracaloğlu, Serin ve Bozkurt (2001) gibi çalışmalar, bölüm değişkeni ile problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılıklar olduğunu tespit etmişlerdir.

Yaş değişkenine göre yapılan analizlerde ise anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. D'Zurilla, Maydeu-Olivares ve Kant (1998) gibi çalışmalar da yaş değişkeni ile problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılıklar bulmuşlardır. Ayrıca Ulupınar (1997), Kanbay ve Bozok (2004), Bezci (2010) gibi çalışmalar da yaşın problem çözme becerilerinde artışla ilişkili olduğunu göstermişlerdir. Ancak, Tanrikulu (2002), Güçlü (2003), Kaya (2005) gibi çalışmalar ise yaş ile problem çözme becerileri arasında bir ilişki bulamamışlardır.

Spor dalı değişkenine göre yapılan analizlerde ise anlamlı farklılıklar bulunamamıştır. Ancak, bölüm değişkenine göre yapılan analizlerde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Bilgin (2010) ve Özdenk (2011) tarafından yapılan çalışmalarla uyumlu olup, öğrencilerin devam ettikleri bölüm ile problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, araştırmamızda bölüm değişkenine göre problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Ancak, yaş değişkenine göre problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Yaşın ilerlemesiyle birlikte problem

çözme becerilerinde artış görülmüştür. Spor dalı değişkenine göre ise anlamlı farklılıklar bulunamamıştır.

Bununla birlikte, literatürdeki bazı çalışmaların sonuçları araştırmamızın sonuçlarına uymamaktadır. Örneğin, Arslan (2001), Aksan (2006) ve Saracaloğlu, Serin ve Bozkurt (2001) gibi çalışmalarda bölüm değişkeni ile problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Ayrıca, Tanrikulu (2002), Güçlü (2003), Kaya (2005), Çağlayan (2007) gibi çalışmalarda yaş değişkeni ile problem çözme arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Bu farklı sonuçlar, araştırmamızdaki örneklem özellikleri ve metodolojik farklılıklar gibi faktörlere bağlı olabilir. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bölümündeki öğrenci özelliklerinin ve farklı spor dallarının çeşitliliğinin sonuçları etkileyebileceği düşünülebilir.

Cinsiyet ve bölüm değişkeni two way anova sonuçlarına göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Cinsiyet ve bölüm değişkeni ortak bir şekilde problem çözme becerileri düzeyini etkilediği, ana etkiler incelendiğinde cinsiyet de erkeler lehine anlaşıırken, bölüm değişkeninde Spor yöneticiliği bölümü ve antrenörlük eğitimi bölümü arasındadır. Sıra ortalamaları incelendiğinde bayanlarda antrenörlük eğitimi (SO=3.71). İkinci sırada öğretmenlik bölümü (SO=3.60). Üçüncü sırada yöneticilik bölümü (SO=3.50) gelmektedir. Erkekler sıra ortalamaları incelendiğinde yüksek bulunan bölüm spor yöneticiliği bölümü (SO=3.71) ikinci sırada öğretmenlik bölümü (SO=3.69) üçüncü sırada antrenörlük bölümü (3.57) bulunmuştur. Bölümler bazında incelendiğinde en yüksek değer beden eğitimi öğretmenliği bölümünde olmuştur. İkinci sırada antrenörlük bölümü ve üçüncü sırada spor yöneticiliği bölümü bulunmaktadır.

5.2. Sonuç

1. Beden eğitimi ve spor yüksek okulunda öğrenim gören öğrencilerde cinsiyetin problem çözme becerisine etkisi yoktur.
2. Öğrencilerin ilgilenmiş oldukları spor dalının problem çözme becerisine etkisi bulunmamaktadır.
3. Öğrencilerin yaşları, problem çözme becerisini etkilememektedir.
4. Okudukları bölüm, beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencilerinin problem çözme becerisini etkilememektedir.
5. Öğrencilerin düzenli olarak yapmış oldukları spor yılları, problem çözme becerisini etkilememektedir.
6. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü, problem çözme becerisine en yüksek sahip olan bölümdür. Antrenörlük eğitimi ikinci sırada yer alırken, yöneticilik bölümleri üçüncü sıradadır.
7. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin problem çözme becerisi düşük düzeydedir ve çözüm yolları bulmak konusunda zorluk yaşayabilirler.

Bu bulgular, beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencilerinin problem çözme becerisi üzerindeki faktörlerin sınırlı olduğunu ve diğer değişkenlerin etkisinin sınırlı olduğunu göstermektedir.

5.3. Öneriler

1. Üniversiteler, problem çözme becerileri üzerine eğitimleri zenginleştirmelidir.

2. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri arasında problem çözme becerisi düşük ve yüksek olanları belirleyerek, bu öğrencilerin neden yetersiz kaldıklarıyla ilgili farklı çalışmalar yapılabilir.
3. Eğitim ortamlarında, problem çözme becerisinin gelişimini sağlayıcı etkinliklere yer verilmelidir.
4. Küçük yaşlarda problem çözme becerileri daha etkin bir şekilde sağlanabilir. Bu konuda aileler, kendilerini geliştirerek bilinçlenmelidir.
5. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, antrenörler ve spor yöneticilerine, problem çözme becerileri konusunda eğitimler verilmelidir.

Bu maddeler, problem çözme becerilerinin geliştirilmesi için üniversitelerde eğitimlerin zenginleştirilmesi, öğrenciler arasında farklılıkların belirlenmesi ve nedenleri üzerine çalışmalar yapılması, eğitim ortamlarında problem çözme etkinliklerine yer verilmesi, küçük yaşlarda ailelerin bilinçlenmesi ve ilgili profesyonellere eğitimlerin verilmesi gibi önlemleri içermektedir.

KAYNAKÇA

Açıkgöz, K. Ü. (2003). *Aktif Öğrenme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları, 140-142-221-225.

Adagide, S. (2008). 15-49 Yaş Grubu Kadınların Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi.(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Kayseri.

Açıkgöz, K. Ü. (2003). *Etkili öğrenme ve öğretme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.

Ağır, M. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Bilişsel Çarpıtma Düzeyleri İle Problem Çözme Becerileri Ve Umutsuzluk Düzeyleri Arasındaki İlişki. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. İstanbul.

Aksoy, B. (2003). Problem çözme yönteminin çevre eğitiminde uygulanması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(14), 83-98.

Akın, A. (2007). Akademik Kontrol Odağı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(3), 9-17.

Akandere, M., Arslan, F., Boyalı, E. ve Kaya, E. (2005). Üniversitede Öğrenim Gören

Spor Yapan ve Spor Yapmayan Gençlerin Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. 4.Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, 10-11 Haziran. As Kültür Merkezi, Bursa.

Akaydın, F. S. (2002). Üniversite Öğrencilerinin Problem Alanları, Problemlilik Düzeyleri, Problem Çözme Becerileri ve Yardım Arama Davranışları Arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Trabzon.

Albayrak, Y. (2008). *Ergenlik Dönemindeki Öğrencilerin Saldırgan Davranışları İle Öfke ve Sosyal Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Aracı, H. (2001). *Okullarda Beden Eğitimi*. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara. Sayfa: 6-20. İkinci baskı.

Arın A, (2006). Lise yöneticilerinin öğretim liderliği davranışları ile kullandıkları karar verme stratejileri ve problem çözme becerileri arasındaki ilişki düzeyi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Arslan Ç, 2001. Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Atabay, A. (2004). Sağlık meslek lisesi öğrencilerinin sorun çözme becerilerinin ve sorun çözmeyle etkileyen faktörlerin incelenmesi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Basmacı, S, K. (1998) Üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerini algılamalarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Başaran, İ.E. (2000). *Eğitim psikolojisi*. Kadioğlu Matbaası. Ankara.
- Baykul, Y. ve AŞKAR, P. (1987). Problem ve Problem Çözme, Matematik Öğretimi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, No: 94
- Bilen, M. (1993). *Plandan uygulamaya öğretim*. Ankara: Sistem Ofset.
- Bilen, S. (1995). *İşbirlikli öğrenmenin müzik öğretimi ve güdüsel süreçler üzerindeki etkileri*. Yayımlanmamış doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir
- Binbaşıoğlu, C. (1987). **Eğitim Psikolojisi**. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Bingham, A. (1998). **Çocuklarda Problem Çözme Yeteneklerinin Geliştirilmesi**. İngilizceden Çeviren: A. Ferhan Oğuzkan. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Brems, C. and Johnson, M. E. (1988). Problem Solving Appraisal and Coping Style: The Influence of Sex-Role Orientation and Gender. *The Journal of Psychology*. 123 (2), 187-194.
- Brown, A. ve Palincsar, A. (1985). Reciprocal teaching of comprehension strategies: a natural history of one program for enhancing learning, *Technical Report*, No:334, 1-103

Cantav, E. (2016). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencileri İle Diğer Üniversite Öğrencilerinin Problem Çözme Becerisi Açısından Karşılaştırılması Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. Konya.

Chevallier, A. (2016). *Strategic thinking in complex problem solving*. Oxford.

Çağlayan, H.A.,(2007). Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğrencilerinin Öğrenme Biçimleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Tezi. Ankara.

Çam, S. & Tümkaya, S. (2006). Üniversite Öğrencilerinde Kişilerarası Problem Çözme. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15(2), 119-132.

Çam S, 1997. Öğretmenlik formasyon eğitimi programının öğretmen adaylarının problem çözme becerisi algılarına etkisi. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 15 (2), 56-61.

Çavdar, E. , İlhan, E. L., & Esentürk, O. K. (2018). Obez Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. *International Journal Of Human Science*, 15(4), 2493-2508. <https://dx.doi.org/10.14687/jhs.v15i4.5597>

Çepni, S., Ayas, A., Johnson, D. ve Turgut, M. F. (1997). *Fizik öğretimi*. Ankara: YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi.

- Çepni, S., Özsevgeç, T. ve Gökdere, M. (2003). Bilişsel gelişim ve formal operasyon dönem özelliklerine göre ÖSS fizik ve lise fizik sorularının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*,157.
- Çilingir A.(2006). Fen lisesi ile genel lise öğrencilerinin sosyal becerileri ve problem çözme becerilerinin karşılaştırması. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Erzurum, Türkiye.
- Dalkılıç, M. (2006). Lise Öğrencilerinin Ana-Baba ve Ergen İlişkilerinde Algıladıkları Problem Çözme ve İletişim Becerilerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi, İzmir.
- Demirci, E. (2021). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Duygusal Zekâ Ve Problem Çözme Düzeyleri (Serhat İlleri Örneği). Iğdır Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. Iğdır.
- Diñer, N. (2013). Spor Yöneticilerinin Karar Verme Stilleri ile Problem Çözme Becerileri Üzerine Bir Araştırma. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
- Doğan, V. (2016). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri İle Problem Çözme Becerilerinin Tespiti. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı. Konya.
- Duman, B. (2013). *Öğretim ilke ve Yöntemleri*, Sözkese ofset, Anı Yayıncılık, Ankara, 186.
- Dündar, S. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt:24, Sayı:2, Yıl:2009, ss.139-150.

- Düzakın S, 2004. Lise öğrencilerinin problem çözme becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- D’Zurilla TJ, Nezu AM, 1990. Development and preliminary evaluation of the social problem solving: inventory, psychological assessment, 2;156-163.
- D’Zurilla TJ, Sana LJ, 2004. (Eds). Social problem solving: Theory, research, and training. Washington, DC: American psychological association. 11–27.
- Eminoğlu, D. (2000). Tohm Güreşçilerinin Problem Çözme Becerilerinin Zihinsel Dayanıklılıkları İle İlişkisi. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı Spor Yönetimi Bilim Dalı. İstanbul.
- Eren E., (1996). *Yönetim ve Organizasyon*. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım.
- Eryılmaz, A. (2022). Spor Yapan Ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. Kütahya.
- Ferah, D. (2000). Kara harp okulu öğrencilerinin problem çözme becerilerini algılamalarının ve problem çözme yaklaşım biçimlerinin cinsiyet, sınıf, akademik başarı ve liderlik 50 yapma açısından incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi. Ankara.
- Germi, H. (2006). Gençlik ve spor genel Müdürlüğü’nde görev yapan spor yöneticilerinin problem çözme becerilerinin değerlendirilmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

- Germi H, ve Sunay H, 2006. Gençlik ve spor genel müdürlüğünde görev yapan spor yöneticilerinin problem çözme becerilerinin değerlendirilmesi. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. 3-5 Kasım 2006. Muğla Üniversitesi, Atatürk Kültür Merkezi, Muğla
- Gök, T. (2006). Fizik Eğitiminde İşbirlikçi öğrenme Gruplarında Problem Çözme Stratejilerinin Öğrenci Başarısı, Başarı Güdüsü ve Tutumu Üzerindeki Etkileri. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı Fizik Öğretmenliği Programı Doktora Tezi. İzmir.
- Gökbüzoğlu, B. (2008). Ergenlerin saldırganlık düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye.
- Gökmen, H. (1988). *Gençlerin Gelişmelerinde Beden Eğitiminin Rolü* (Fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişmede). Ortaöğretim kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları. Türk Eğitim Derneği Yayınları. Ankara.
- Güçlü, N. (2003). Lise Müdürlerinin Problem Çözme Becerileri. *Milli eğitim dergisi* , 160 (1), 272-300.
- Güler A, (2006). İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin duygusal zekâ düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gültekin, A. (2006). Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Erzurum.

- Heper, E. (2012). *Sporla ilgili kavramlar ve sporun tarihsel gelişimi, spor bilimlerine giriş*, Ertan H. (Ed), Anadolu Üniversitesi Yayınları. Eskişehir.
- Heppner, PP.and Petersen, CH. (1982). The development and implications of a personal problem solving inventory. *Journal of Counseling Psychology*, 29, 66-79.
- Hergüner, G. , Arslan, S. , Ayan, S. (2004). İlköğretim 1. Kademe Beden Eğitimi Öğretmeni İhtiyacı. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8, 2-3.
- Hoxha, G. (2011). Arnavutluk ve Türkiye’deki üniversite öğrencilerinin kişiler arası ilişki ile problem çözme becerilerinin karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Izgar, H., Güreş, M. (2004). Önder Davranışların Problem Çözme Becerisine Etkisi. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz. İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- İnce G, ve Şen C, 2006. Adana İl’inde deplasmanlı ligde basketbol oynayan sporcuların problem çözme becerilerinin belirlenmesi. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 4 (1), 5-10.
- Johnson, D. W., Maruyama, G., Johnson, R. T., Nelson, D. ve Skon, L. (1981). Effect of cooperative, competitive and individualistic goal structures on achievement: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 89, 1.
- Johnson, C. R. (1997). *A Mexican project with university academic at-risk English as a foreign language students*. (ERIC Document No. ED420205).
- Johnson, D. W., Johnson, R. T. ve Stanne, M. B. (2000). *Cooperative learning methods: A meta-analysis*, Minnesota University.

- Kalaycı, N. (2001). **Sosyal Bilgilerde Problem Çözme ve Uygulamalar**. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Kalaycı, N. (2001). *Sosyal bilgilerde problem çözme ve uygulamalar*. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Kanbay, A. ve Bozok, D. (2004). Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde Çalışan Hemşirelerin Problem Çözme Becerilerinin Değerlendirilmesi. **III. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi**, 29-30 Nisan. Edirne.
- Kantek, F., Öztürk N., Gezer N. (2010). Bir sağlık Yüksek Okulunda öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin incelenmesi. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*. Akdeniz Üniversitesi Antalya Sağlık Meslek Yüksek Okulu, Antalya, Türkiye: Kasım 11- 13
- Karabulut, E. O., & Kuru, E. (2009). Ahi Evran Üniversitesi Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri ile Kişilik Özelliklerinin Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 10 (3), 119-127.
- Karabulutlu, E. Y., Yılmaz, S. ve Yurttaş, A. (2011). Öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2(2), 75-79.
- Karasar, N. (2016). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık.
- Katkat, D. (2001). Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Bakımından Karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Erzurum.

- Kaya, E. (2005). Hemşirelerin Problem Çözme Becerilerinin ve Etkileyen Bazı Faktörlerin Belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Programı, Sivas.
- Kaya, T.G. (2015). *Epistemology of problem solving and an annotation framework for collaborative problem solving environments*. Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Enformatik Enstitüsü, Ankara.
- Kelleci, M., & Gölbaşı, Z. (2004). Bir Üniversite Hastanesinde Çalışan Hemşirelerin Problem Çözme Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* , 8 (2), 1-8.
- Kishalı, M.F. (1999) *İlköğretimde Beden Eğitimi Ve Spor Derslerinin Uygulanabilirliği, (Samsun İl Örneği)*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. Samsun.
- Koç, B., Terzi, Y., Gül, A. (2005). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerileri İle Kişilerarası Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 4/1 2015 s. 369-390. TÜRKİYE*.
- Koçkaya, E. (2021) Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğü'nde Çalışan Antrenörlerin Bireysel Yenilikçi Özelliklerinin Ve Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. Trabzon.
- Korkut, F. (2002). Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 23 (23), 177-184.

- Koşgeroğlu, N. & Yıldırım, S. & Bahar, M. (2005). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri. 3.Ulusal-10.Uluslararası Hemşirelik Kongresi; 7-10 Eylül 2005, İzmir. p 140.
- Kösterelioğlu, M. A. (2007). Okul Yöneticilerinin Problem Çözme Becerileri ve Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişki. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Kul, M., & Hergüner, G., (2018). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunları ve performanslarına etkileri (sakarya ili örneği). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 971-996.
- Kumartaşlı, M. (2019). Beden Eğitiminde İşbirliğine Dayalı Öğrenme Modelinin İncelenmesi. Serhat Özdenk, Ozan Yılmaz (Ed.), *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları* (s. 6-17). Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları.
- Kuru, E. (2000). *Beden Eğitimi Ve Sporda Program Geliştirme*. 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası. Ankara.
- Morgan, C. T. (1981). **Psikolojiye Giriş Ders Kitabı**. İngilizceden Çeviren Hüsnü ARICI ve diğerleri. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Yayınları, No:1
- Morgan, C. T. (2006). *Introduction to Psychology*. (S. Karakaş, & R. Eski, Çev.) Konya: Eğitim Yayınevi, 133-134.
- Muallimoğlu, N. (1998). *Çocuklarda ve gençlerde beden eğitimi*. Avcıol Basım Yayım. İstanbul.
- Mutlu F, (2019). Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerindeki Lisans ve Yüksek Lisans Öğrencilerinin Problem Çözme ve Karar Verme Stilllerinin Bazı Değişkenler

Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Nabavi, R. T. (2012). Bandura's social learning theory & social cognitive learning theory. *Theory of Developmental Psychology*, (pp. 1-24).

Nacar, F. S. & Tümkaya, S. (2011). Sınıf Öğretmenlerinin İletişim ve Kişilerarası Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 10(2), 493-511.

Onursal AM, 2004. Beden eğitimi öğretmen adaylarının iletişim ve problem çözme becerilerine ilişkin görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Özdemir, M. (2021). Elit ve Elit Olmayan Güreşçilerin Kişilik Özellikleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Muş Alpaslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. Muş.

Özen, G. ve Çelebi, M. (2006). Dağcılık Eğitimi Alan Kişilerin Farklı Değişkenler Açısından Problem Çözme Becerilerinin incelenmesi. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 3- 5 Kasım 2006. Muğla Üniversitesi, Atatürk Kültür Merkezi, Muğla

Özgüven, İ. E. (2002). *Bireyleri tanıma teknikleri*. Ankara: Pdrem Yayınları.

Öztürk F, Koparan S, Özkaya G, ve Topsaç M, (2005). Uludağ üniversitesi eğitim fakültesi beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin problem çözme becerilerinin araştırılması. 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, 10-11 Haziran. As Kültür Merkezi, Bursa.

- Öztürk, F., İnce, G., Dinç, ZF. (2000). Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin problem çözme becerisi algıları. Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2, 41-47.
- Pehlivan Z, Konukman F, 2004. Beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin problem çözme becerisi açısından karşılaştırılması. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2(2), 55-60.
- Pulur A, Karabulut EO, Koç H, 2012. Farklı branşlardaki üst düzey üniversiteli sporcuların problem çözme becerilerinin incelenmesi. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 5(1), 1- 6.
- Saygılı H, 2000. Problem çözme becerisi ile sosyal ve kişisel uyum arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Sel, R. (2005). *Beden eğitimi oyun ve öğretimi*. MEB Yayınları. İstanbul; Sayfa: 16.
- Serbest, Ş., Topkaya, İ. & Ersoy, Y.E. (2006). Okul Spor Takımlarında Yer Alan İlk Ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Başarı Açısından İncelenmesi. 9. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, 3-5 Kasım, Atatürk Kültür Merkezi. Muğla.
- Serin NB, ve Derin R, (2006). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin problem çözme becerileri ve denetim odağı düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki (İzmir Örnekleme). 15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 13-15 Eylül. Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Muğla.
- Sonmaz, S. (2002). *Problem Çözme Becerisi ile Yaratıcılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Doktora*. İstanbul: Marmara Üniversitesi.

- Soylu, C., & Pala, C. F. (2018). Problem Çözme Performansında Yaşa Bağlı Farklılıklar. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar* , 10 (3), 290-301.
- Söylemez, S. (2002). Ergenlerde problem çözme becerisini geliştirmeye yönelik bir grup çalışması programının etkisinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Sunay, H. (2002). Türkiye’de Sporun Yaygınlaştırılması Kapsamında Çağdaş Spor Yöneticilerinin Rolü ve Önemi. 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 263- 64.
- Sungur, N. (1997) Yaratıcı Düşünce. İstanbul: Evrim Yayınları.
- Starko, A. J. (2017). *Creativity in the classroom schools of curious delight*. New York:Taylor & Francis.
- Şahin F, Özbay Y, 2003. Üniversite öğrencilerinin problem alanları, problemlilik düzeyleri, problem çözme becerileri ve yardım arama davranışları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. 7. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, 9-11 Temmuz, Gönü Üniversitesi, Malatya.
- Şahin, N.H., Şahin,N. and Heppner, P. (1993). Psychometric properties of the problem solving inventory in a grup of Turkish university students. *Cognitive Therapy Research*, 17, 379–396.
- Şen, A. (2018). *Beden eğitimi ve spor Yüksek Okulu öğrencilerinin problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Konya.
- Tabachnick, B. G. And Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston, Pearson.

- Taşpınar, M. (2004). *Kuramdan uygulamaya öğretim yöntemleri*. Elazığ: Üniversite Kitabevi.
- Tanrıkulu T, 2002. Yetiştirme yurtlarında ve aile ortamında yaşayan ergenlerin bilişsel yapıları (Olumsuz otomatik düşünceler) ve problem çözme becerileri açısından incelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Taylan S, 1990. Heppner'in problem çözme envanterinin uyarlama geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tekin M, ve Taşgın Ö, 2006. Sınıf öğretmenlerinin problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. 15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 13-15 Eylül. Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Muğla.
- Tetik, S., & Açıkgöz, A. (2013). Duygusal Zeka Düzeyinin Problem Çözme Becerisi Üzerindeki Etkisi: Meslek Yüksek Okulu Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. **Meslek Yüksekokulları Elektronik Dergisi** , 3 (4), 87-97
- Turgut, M. F. (1990). *Fizik öğretiminde çağdaş metotlar*. Fizik Öğretiminde Çağdaş Eğilimler Sempozyumu, Ankara.
- Topses, G. (2009). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi*. Ankara: Nobel.
- Tümkaya, S. ve Oflazoğlu, A. (2000). Ç.Ü. Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Otomatik Düşünce ve Problem Çözme Düzeylerinin Bazı Sosyo-Demografik Değişkenlere Göre incelenmesi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 6 (6), 143-158.

Türkçapar, Ü. (2007). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri ile eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği öğrencilerinin strese karşı problem çözme becerilerinin karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Türe, A.E. (2009). *Büyükler Süper Liginde Yarışan Judocuların Problem Çözme Becerileri ve İnternet Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi*. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Ana Bilim Dalı Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. Karaman.

Türkçapar, Ü, (2009). *Beden eğitimi spor yüksekokulu öğrencilerinin farklı değişkenler açısından problem çözme becerileri*. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi 10(1), 129-139.

Türk Dil Kurumu, *Beden Eğitimi kelime anlamı*. Erişim Adresi: <https://sozluk.gov.tr/>. Erişim Tarihi: 10 Mart 2022 11.50

Türk Dil Kurumu, *Kırsal kelime anlamı*. Erişim Adresi: <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi 29 Ocak 2022 14.16

Türk Dil Kurumu, *Spor kelime anlamı*. Erişim Adresi: <https://sozluk.gov.tr/>. Erişim Tarihi: 13 Mart 2022 22.10

Ulupınar, S. (1997). *Hemşirelik eğitiminin öğrencilerin sorun çözme becerilerine etkisi*. IV. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu (Uluslararası Katılımlı). Magosa, Kıbrıs: Eylül 10-12.

- Ülger, O. E. (2003). Okul yöneticilerinin problem çözme becerilerinin liderlik davranışlarıyla ilişkisi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi, Ankara.
- Ünlü H. , Aydos L. (2007). “Öğretmen Görüşlerine Göre; Beden Eğitimi Derslerinde Öğretmenlerin Ve Öğrencilerin Tercih Ettikleri Öğretim Yöntemleri,” *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 71-81.
- Ünsal, Y., & Ergin, İ. (2011). Fen Eğitiminde Problem Çözme Sürecinde Kullanılan Problem Çözme Stratejileri ve Örnek Bir Uygulama. *Savunma Bilimleri Dergisi* , 10 (1), 72-91
- Van de Walle, J. (2007). *Elementary and middle school mathematics teaching developmentally*. Boston: Pearson Education.
- Vatansever, Ş. ve Özen, G. (2017). Tenis eğitiminin üniversite öğrencilerinin problem çözme becerisi üzerine etkisi. *Jurnal of Human Sciences*, 14(1), 1-9
- Vural, B. (2004). *Öğretim faaliyetlerinde yöntem-teknik ve etkinlikler*. İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Yan, Z. & Lianghuo, F. (2006). The effects of using performance assessment tasks on Singapore students' learning of mathematics. *Journal of Mathematics Education* 1(1), 132-152.
- Yalçın, K. Y. , Kazak. Ö. O. (2019). *Spor Lisesi Beden Eğitimi Ve Spor Tarihi*. 12. Devlet Kitapları.
- Yetim, A. (2006). *Sosyoloji Ve Spor*. Morpa Kültür Yayınları. İstanbul.

Yurttaş, A., & Yetkin, A. (2003). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Empatik Becerileri ile Problem Çözme Becerilerinin Karşılaştırılması. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 6 (1), 1-13.

EKLER

1. Kişisel Bilgi Formu

Uygulanan bu anket çalışması ile “Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin, Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi” amaçlanmaktadır. Ankette yer alan soru ve maddelere vereceğiniz yanıtlar bilimsel amaçlı kullanılacağı için soru ve maddelere samimi ve doğru yanıtlar vermenizi rica ederiz. Anket çalışmamıza katıldığınız için teşekkür ederiz.

Enes OĞUZ

1. Cinsiyetiniz nedir?

Kadın Erkek

2. Yaş grubunuz nedir?

18-20 yaş 21-23 Yaş 24-25 Yaş 25 yaş ve üzeri

3. İlgilendiğiniz spor dalı hangi kategoriye girmektedir?

Takım sporları Bireysel sporlar

4. Kaç yıldır düzenli olarak spor yapıyorsunuz?

1-3 yıl 4-6 yıl 7 yıl ve üzeri

5. Hangi bölümde öğrenim görüyorsunuz?

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Antrenörlük Eğitimi

Spor Yöneticiliği

6. Hangi Sınıftasınız

1.sınıf 2.sınıf 3.Sınıf 4.Sınıf

2. Problem Çözme Becerileri Ölçeği

Değerli öğrenciler, bu anketin amacı; günlük yaşantınızdaki problemlerinize (sorunlarınıza) genel olarak nasıl tepki gösterdiğinizi belirlemeye çalışmaktır. Lütfen size uygun olan davranış seçeneğinin karşısına "X" işareti koyarak cevaplandırınız.	Her zaman	Çoğu	Sık sık	Ara sıra	Ender	Hiçbir
1. Bir sorunumu çözmek için kullandığım çözüm yolları başarısız ise bunların neden başarısız olduğunu araştırmam.						
2. Zor bir sorunla karşılaştığımda ne olduğunu tam olarak belirleyebilmek için nasıl bilgi toplayacağımı uzun boylu düşünmem						
3. Bir sorunumu çözmek için gösterdiğim ilk çabalar başarısız olursa o sorun ile basa çıkabileceğimden şüpheye düşerim						
4. Bir sorunumu çözdükten sonra bu sorunu çözerken neyin işe yaradığını, neyin yaramadığını ayrıntılı olarak düşünmem						
5. Sorunlarımı çözme konusunda genellikle yaratıcı ve etkili çözümler üretebilirim						
6. Bir sorunumu çözmek için belli bir yolu denedikten sonra durur ve ortaya çıkan sonuç ile olması gerektiğini düşündüğüm sonucu karşılaştırırım						
7. Bir sorunum olduğunda onu çözebilmek için başvurabileceğim yolların hepsini düşünmeye çalışırım						
8. Bir sorunla karşılaştığımda neler hissettiğimi anlamak için duygularımı incelerim.						
9. Bir sorun kafamı karıştırdığında duygu ve düşüncelerimi somut ve açık seçik terimlerle ifade etmeye uğraşırım.						
10. Başlangıçta çözümünü fark etmesem de sorunlarımın çoğunu çözme yeteneğim vardır.						
11. Karşılaştığım sorunların çoğu, çözebileceğimden daha zor ve karmaşıktır.						
12. Genellikle kendimle ilgili kararları verebilirim ve bu kararlardan hoşnut olurum.						
13. Bir sorunla karşılaştığımda onu çözmek için genellikle aklıma gelen ilk yolu izlerim.						
14. Bazen durup sorunlarım üzerinde düşünmek yerine gelişigüzel sürüklenip giderim.						

15. Bir sorunla ilgili olası bir çözüm yolu üzerinde karar vermeye çalışırken seçeneklerimin başarı olasılığını tek değerlendirmem						
16. Bir sorunla karşılaştığımda başka konuya geçmeden önce durur ve o sorun üzerinde düşünürüm						
17. Genellikle aklıma ilk gelen fikir doğrultusunda hareket ederim.						
18. Bir karar vermeye çalışırken her seçeneğin sonuçlarını ölçer, tartar, birbiriyle karşılaştırır sonra karar veririm.						
19. Bir sorunumu çözmek üzere plan yaparken o planı yürütebileceğime inanırım.						
20. Belli bir çözüm planımı uygulamaya koymadan önce nasıl bir sonuç vereceğini tahmin etmeye çalışırım.						
Değerli öğrenciler, bu anketin amacı; günlük yaşantınızdaki problemlerinize (sorunlarınıza) genel olarak nasıl tepki gösterdiğinizi belirlemeye çalışmaktır. Lütfen size uygun olan davranış seçeneğinin karşısına "X" işareti koyarak cevaplandırınız.	Her zaman	Çoğu zaman	Sık sık	Ara sıra	Ender olarak	Hiçbir zaman
21. Bir soruna yönelik olası çözüm yollarını düşünürken çok fazla seçenek üretmem.						
22. Bir sorunumu çözmeye çalışırken sıklıkla kullandığım bir yöntem; daha önce başıma gelmiş benzer sorunları düşünmektir.						
23. Yeterince zamanım olur ve çaba gösterirsem karşılaştığım sorunların çoğunu çözebileceğime inanıyorum.						
24. Yeni bir durumla karşılaştığımda ortaya çıkabilecek sorunları çözebileceğime inancım vardır.						
25. Bazen bir sorunu çözmek için çabaladığım halde bir türlü esas konuya giremediğim ve gereksiz ayrıntılarla uğraştığım duygusunu yaşarım.						
26. Ani kararlar verir ve sonra pişmanlık duyarım.						
27. Yeni ve zor sorunları çözebilme yeteneğime güveniyorum.						
28. Elimdeki seçenekleri karşılaştırırken ve karar verirken kullandığım sistematik bir yöntem vardır.						
29. Bir sorunla başa çıkma yollarını düşünürken çeşitli fikirleri birleştirmeye çalışmam.						
30. Bir sorunla karşılaştığımda bu sorunun çıkmasında katkısı olabilecek benim dışımdaki etmenleri genellikle dikkate almam						
31. Bir konuyla karşılaştığımda ilk yaptığım şeylerden biri, durumu gözden geçirmek ve konuyla ilgili olabilecek her türlü bilgiyi dikkate almaktır.						
32. Bazen duygusal olarak öylesine etkilenirim ki sorunumla başa çıkma yollarından pek çoğunu dikkate bile almam.						
33. Bir karar verdikten sonra, ortaya çıkan sonuç genellikle benim beklediğim sonuca uyar.						
34. Bir sorunla karşılaştığımda, o durumla başa çıkabileceğimden genellikle pek emin değilimdir.						
35. Bir sorunun farkına vardığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, sorunun tam olarak ne olduğunu anlamaya çalışmaktır.						

